

БЕЛАРУСЬ УВАСАБЛЯЕ САБОЙ ПРЫКЛАД ПАЛІТЫЧНАЙ І САЦЫЯЛЬНАЙ СТАБІЛЬНАСЦІ

24 ЛЮТАГА 2010 г.
СЕРАДА
№ 34
(26642)

Кошт 650 рублёў

ВЫДАЁЦЦА 39 ЖНІўНЯ 1917 г.

ЗВЯЗДА

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

Беларусь на працягу многіх гадоў увасабляе сабой прыклад палітычнай і сацыяльнай стабільнасці, у чым ёсць немалая заслуга сілавых структур. Аб гэтым заявіў Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь Аляксандр Лукашэнка 23 лютага на прыёме з нагоды Дня абаронцаў Айчыны і Узброеных Сілаў.

Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што гэта свята даўно выйшла за рамкі прафесійнага і стала ўсвагупным.
«Гэта не проста даніна традыцыі, — дадаў ён. — Мы помнім сваю гісторыю, свята шануем тых, хто са зброяй у руках абараняў ад агрэсару нашу Радзіму. З глыбокай павагай ставімся да наступнага ўдзельніка ў гэтым годзе — людзей у пагонах».

Мудрыя людзі кажуць: узровень клопату аб жанчыне — паказчык цывілізаванасці дзяржавы, а народная павага і довер да сваёй арміі — сведчанне энергічнасці і здаровага духу нацыі. «Як паказваюць сацыялагічныя даследаванні, армія ў нашым грамадстве карыстаецца высокім аўтарытэтам і даверам у людзей. Гэта значыць, што маладая суверэнная беларуская дзяржава робіць усё, каб яе Узброеныя Сілы былі надзейнай гарантыяй бяспекі і спакою ў нашай краіне», — сказаў беларускі лідар.

Прэзідэнт падкрэсліў, што на долю Беларусі ў ХХ стагоддзі выпала нямаля суровых выпрабаванняў, але краіна нязменна з годнасцю выходзіла з цяжкіх сітуацый таму, што народ і армія ў адзіным страі паўставалі на яе абарону, праўляючы доблесці і гераізм.

«Мы выкапавалі Перамогу і ўсвядомілі, што абарона Радзімы — справа ўсенародная. Таму і сёння чалкам заканамерна высокае пацудзе адказнасці нашых людзей за захаванне міру і стабільнасці на беларускай зямлі. Першае дзесяцігоддзе новага стагоддзя паказала, што праблема абароны сваёй Айчыны не становіцца для нас менш актуальнай», — адзначыў Прэзідэнт.

Паводле яго слоў, глабальныя крызісы, якія закранулі ўсе краіны, абстрае і геапалітычныя праблемы чалавецтва, істотна уплываюць на ваенную абстаноўку ў розных рэгіёнах планеты.

«Усё часцей для дасягнення карысных мэтаў выкарыстоўваецца непрыкрыты націск. Узростаючы трывогу выклікае абвастрэнне канкурэнтнай, не заўсёды добрасумленнай барацьбы, актывізацыя інфармацыйных атак, заахвочванне дэструктыўных сілаў з-за мяжы. Гэтым і іншым пагрозам трэба ўмець і сістэмна процістаяць», — заявіў Аляксандр Лукашэнка.

Кіраўнік дзяржавы падкрэсліў, што Беларусь нават ва ўмовах сусветнага фінансавана-эканамічнага крызісу пераканаўча даказала здольнасць процістаяць рознабаковым выклікам сучаснасці.

Прэзідэнт адзначыў, што ў нашай краіне пастаўлены надзейны заслон любым правам экстрэмізму і антыканстытуцыйных дзеянняў. Паводле яго слоў, «забяспечана падтрыманне неабходнага ўзроўню баявой гатоўнасці войскаў, высокага маральнага духу ваеннаслужачых».

Кіраўнік дзяржавы сказаў, што ўважанні і канструктыўны працэс ваеннага будаўніцтва правяраецца і рэгулюецца ў ходзе быўнамаштатных вучэнняў, якія красамоўна сведчаць аб гатоўнасці беларускай арміі эфектыўна выконваць пастаўлены перад ёю задачы.

Пры гэтым Прэзідэнт падкрэсліў, што аб'яўлены ў Беларусі Год якасці дачынення ўсіх сфераў жыцця дзяржавы. Таму ён павінен стаць годам дасягнення новых якасных параметраў у падрыхтоўцы і рэалізацыі Узброеных Сілаў, іншых войскаў і вайсковых фарміраванняў у краіне.

Беларускі лідар лічыць, што ў год святкавання 65-годдзя Перамогі ў Вялікай Айчыннай вайне асабліва ўвагі заслугоўваюць ветэраны фронту і тылу, партызаны і падпольшчыкі. «Нам трэба помніць — мы перад імі ў неаплацімым даўгу», — сказаў Аляксандр Лукашэнка. Пры гэтым ён падкрэсліў, што ў нашай краіне кожны ветэран павінен быць акружаны ўсіммерным клопатам.

Прэзідэнт акцэнтаваў увагу на тым, што ў 2010 годзе завяршаецца пяцігодка і неабходна выканаць заданні, вызначаныя трэцім Усебеларускім народным сходам.

Віншуючы афіцэраў са святам, Аляксандр Лукашэнка сказаў, што «важнейшай часткай часткай інтэлектуальнага, прафесійнага і культурнага патэнцыялу Беларусі з'яўляецца афіцэрска склад органаў сістэмы забеспячэння бяспекі дзяржавы». «Краіне неабходны вашы энэргія, настойлівасць, ініцыятыва, веды і вопыт», — адзначыў беларускі лідар.

Аляксандр Лукашэнка выказаў перакананасць, што пацудзе афіцэрскай часці і высокай адказнасці за лёс Айчыны, уласцівай ваенна-служачым Узброеных Сілаў, супрацоўнікам сілавых структур краіны, дапамогуць паспяхова вырашыць самыя складаныя задачы.

Прэзідэнт Беларусі ўручыў генеральскія пагоны ў ваеннаслужачым і супрацоўнікам сілавых ведамстваў. У прыватнасці чарговае спецыяльнае званне генерал-лейтэнанта ўнутранай службы прысвоена Эўнеру Барыеву, чарговае спецыяльнае званне генерал-маёра мільцы — Аляксандру Найдзеву. Чарговае воінскае званне генерал-маёра атрымалі Пётр Галезнік, Вячаслаў Шумілаў, Ігар Бахматка, Іван Церцель, Аляксей Захарэў, Анатоль Лапо. Чарговае воінскае званне генерал-маёра іustusці прысвоена Аляксандру Драніцу.

Кіраўнік дзяржавы павіншаваў усіх іх з прысваеннем генеральскіх званняў і пажадаў новых поспехаў у службе на карысць роднай Беларусі.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

Фота Анастасіі КЛЕШЧУКА

СТРЭЧАННЕ ў НОВЫМ ПАЛЕССІ
З-за аддаленасці ад райцэнтра і вялікіх дарог вёска Новае Палессе (копішня назва Каросціна) захавала сваю самабытнасць. Дагэтуль у вёсцы адпаведна традыцыйнай продкаў спраўляюцца народныя святы. Песні, захаваныя да нашых дзён, — сапраўдныя жадзурны фальклору Беларускага Палесся, і нездарма песенная спадчына вёскі ўзята пад ахову дзяржавы як нацыянальна каштоўнасць. Вясковыя жыхары — неспрэчныя носьбіты і захавальнікі

сваёй традыцыйнай культуры. Нядаўна яны справілі «Стрэчанне», правёзшы на санках упрыгожаную ялінку (на фотаздымку). Для папулярнасці і праспаўнення песеннай сваёй спадчыны мясцовыя жанчыны стварылі калектыв «Палескія напевы». Яго душою сталі загадчык Дома культуры **Марыя СВЕТАВА** і колішняя настаўніца, мастацкі кіраўнік **Надзея КУЖАЛЕВІЧ**.

ПРАКАВЕТНАЕ

Лельчыца раён.

РЫБАКІ РЫХТУЮЦА ДА ЗАБОРОНЫ

З 1 па 31 сакавіка на ўсіх вадаёмах краіны ўводзіцца забарона на лоўлю звычайнага шчупака ў сувязі з яго вясновым нерастам.

Кожны рыбалюб-аматар ведае, што неўзабаве, з пачатку красавіка і па канец мая, чакавецца «агульная» забарона на аматарскую лоўлю ўсіх відаў рыбы. Выключэнне тут будзе дачынення толькі лоўлі рыбалавам адной вудай з адным кручком ці адным спінінгам са шчупачняй прынадай з адным адзінарным, або двайным, або трайным кручком памерам не болей за № 10 на міжнароднай класіфікацыі, у светлы час сутак з берэга. Затое хутка закінваецца забарона на лоўлю звычайнага ментуза, якая ўводзіцца штогод з 25 снежня на 28 лютага.

НА ПАНДЭМІЧНЫ ГРЫП ПЕРАХВАРЭЎ КОЖНЫ ПЯТЫ МІНЧАНІН?

Пераважная колькасць мінчан маюць высокі ўзровень абароны ад сезонных вірусных грыпу — пра гэта сведчаць вынікі праведзенага ў беларускай сталіцы імуналагічнага даследавання. Яго мэтай было ўстанавіць імунную прасліжку грамадзян, не адчувальных да розных вірусных грыпу. Для гэтага ў мінчан, якія ўжо перахварэлі на прастуду ці грып, або яшчэ хварэлі на той момант, выбарачна

бралі аналіз крыві. Пасля праведзеных лабараторных даследаванняў высветлілася, што ў 57,5 працэнта даследаваных сываратка крыві прысутнічалі антыцелы да віруса грыпу А/Н3Н2. У трэціх частцы даследаваных сываратка былі знойдзены ахоўныя цэнтры ў адносінах да сезонных вірусных грыпу А/Н1Н1 і віруса В. На думку імуналягаў, стварэнне істотнай імуннай прасліжкі да віруса А/Н3Н2 — наступства актыўнай цыркуляцыі гэтага віруса на працягу некалькіх апошніх гадоў (у людзей, якія сталі яго ахвярай, паспеў выпрацавацца імунітэт), а таксама маштабамі праведзенай вакцынацыі грамадства.

Між іншым, па інфармацыі Еўрапейскага рэгіянальнага бюро Супрацоўніцтва ў вобласці аховы здароўя, дынаміка захваральнасці ў краінах Еўропы і вірусалагічныя паказчыкі сведчаць аб тым, што актывізацыя пандэмічнага грыпу на тэрыторыі еўрапейскага кантынента завяршаецца, хоць працяг пандэмічнага грыпу па-ранейшаму застаецца дамініруючым сярэд віруснага грыпу, што

НА ПАНДЭМІЧНЫ ГРЫП ПЕРАХВАРЭЎ КОЖНЫ ПЯТЫ МІНЧАНІН?

у складзеных выпадку працяжання захворвання, калі патрабавалася шпіталізацыя хворых у стацыянар. І 11,7 тысячы чалавек загінулі ад ускладненняў, выкліканых новым вірусам. Найбольшую колькасць захваральных, у тым ліку з ускладненнямі і памерлых, склалі дзеці і дарослыя ва ўзросце да 65 гадоў, што зусім не характэрна для сезоннага грыпу. Таму хоць рэальная колькасць смертных выпадкаў і аказалася значна ніжэйшай за прагнозныя лічбы (35 тысяч чалавек), ва ўзроставай катэгорыі да 65 гадоў колькасць смертных ахвяраў грыпу перавысіла прагнозы.

Практычна ўсе лабараторна пацверджаныя выпадкі грыпу ў ЗША былі выкліканы пандэмічным штамам віруса (па звестках расійскіх спецыялістаў, у Расіі на ліку эпідэміі ўдзельная вага «свінога грыпу» не перавышала 30—40 працэнтаў). Зыходзячы з гэтай інфармацыі, амерыканскія эксперты не чакаюць узыскань «сезоннага» грыпу налета. Затое CDC прагназуе працяг эпідэміі віруса грыпу з хвалепадобнымі ўздымамі і спадамі захваральнасці па меншай меры яшчэ некалькіх месяцаў.

На сайце штаб-кватэры Супрацоўніцтва ў вобласці аховы здароўя ўжо размешчаны рэкамендацыі для фарматворцаў па стварэнні вакцын супраць грыпу для паўночнага паўшар'я на будучыя эпідэміі (2010—2011 гады). У склад вакцыны, у прыватнасці, рэкамендувана ўключыць штам пандэмічнага грыпу А/Н1Н1/Каліфорнія ўзроў 2009 года.

Надзея **НИКАЛАЕВА**.

СЯРГЕЙ РАСОЛЬКА

Сяргей РАСОЛЬКА

МАЯ НЕ ДАЕХАЛА

На аўтадарозе Брест — Мінск каля в. Зорнае супрацоўнікі мільцыі затрымалі аўтамашыну, у якой жыхар г. Мёры Віцебскага вобласці перавозіў 2000 кг ялавічыны, а пазней на вочы аперацыйнікаў трапіў аўтамабіль беспарадоўка з в. Стайка Івацэвіцкага раёна, які вёз 1100 кг ялавічыны і субрадоўкаў.

Мяса коштам 25,5 млн рублёў канфіскавана.

Сымон **СВІСТУНОВІЧ**.

БЕЛАРУСЬ І ЛІТВА: ВYZНАЧАЛЬНЫ ПРЫНЦЫП АДНОСІНАЎ — ДОБРАСУСЕДСТВА

На пытанні «Звязды» адказвае пасол Рэспублікі Беларусь у Літоўскай Рэспубліцы Уладзімір Дражын

— Літва — найбліжэйшая суседка Беларусі, дзяржава яднае шматлякая агульная гісторыя. Раскажыце пра тую працу, што праводзіць палітыка Беларусі на ўмовах адносін добра-суседства, узаемапавагі і ўзаемаразумення.
— Развіццё адносін з Літвой як суседняй дзяржавы — адзін са значна палітычных прыярытэтаў Рэспублікі Беларусь. Дыпламатычныя адносіны з Літоўскай Рэспублікай устаноўленыя 30 снежня 1992 года. Пачынаючы з 2007-га, пасля некаторага перыяду пахладання, сталі рэгулярна праводзіцца сустрэчы на ўзроўні кіраўнікоў урадаў дзвюх дзяржаў. Інтэнсіўным быў у 2008—2009 гадах дыялог міністраў замежных спраў.

Безумоўна, найважнейшай падзеяй двухбаковых адносін стаў візіт Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь Аляксандра Лукашэнка ў Вільнюс і яго сустрэча з Прэзідэнтам Літоўскай Рэспублікі Даляй Грыбаўскай.

БАГАТЫ «ЎРАДЖАЙ»

Маларышчкія мільцыянеры і памехнікаў на аўтамагістралі Брест — Мінск за 10 км ад Кобрына чакаю багаты «ўраджай». У машыне жыхар г. Гродна знаходзіліся кантрабандныя тавары на суму 200 млн рублёў — адзенне і абутак замежнай вытворчасці.

НЕСЛАКОЙНА СТАРАСЦЬ

У Баранавічах на лаве падсудны апынуўся 78-гадова пенсіянерка. Судзілі яе за тое, што прадала 70 кг макавай саломкі. Суд прыгаварыў жанчыну да 5 гадоў пазбаўлення волі з адтэрміновай пакарэння на тры гады. Узрост пенсіянеркі, які тое, што яна прызнала сваю віну, суд улічыў і таму не адправіў асуджаную за кратаў.

Сымон СВІСТУНОВІЧ

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 24.02.2010г. (Аля блн разлікаў)	
1 долар ЗША	2 920,00
1 еўра	3 994,85
1 латывійскі лат	5 626,75
1 літоўскі літ	1 155,79
1 чэшская крона	1 155,09
1 польскі злоты	1 007,37
1 расійскі рубль	96,85
1 украінскі грыўня	387,30
Курсы замежных валют для беларускіх разлікаў	
USD	30 1510
10 UAH	37 6958
1000 BYR	10 3505
EUR	40 6285

ISSN 1990 - 763X

Валянціна БАРАДУЛІНА:

«Я ўСЁ ЖЫЦЦЁ РАБЛА ТАК, КАБ РЫГОР МОГ ЦАЛКАМ ПРЫСВЯЦІЦЬ СЯБЕ ТВОРЧАСЦІ»

Сёння спаўняецца 75 гадоў народнаму паэту Беларусі Рыгору Барадулліну. Творцы, чыё імя ўжо сёння можна смела ставіць у шэраг найвыбітнейшых беларускіх паэтаў усіх часоў

ДАТА КРЫХУ АЗМРЧОНАЯ — увечары 14 лютага Рыгор Барадулліна з тэмпературай 40 патрапіў у рэанімацыйны лякарні Кіраўніцтва справам Прэзідэнта. Лекары зафіксавалі пнеўманію з ацёкам лёгкіх...

Сёння пазу крыху лепш — у лякарні ім агляюцца вельмі пільна, збілі тэмпературу, прыбралі арытмію сэрца... Аднак наперадзе — працяглы курс лекавання, пазт пачаў застаецца на шпітальным ложку.

Зразумела, што запланаванае інтэрв'ю да юбілею даводзіцца адкладаць. Напярэдня дні нараджэння Барадулліна мы вырашылі пагутарыць з жонкай паэта Валянцінай Міхайлаўнай. Яны ажаніліся 23 лютага — і разам вось ужо 49 гадоў. Для Барадулліна гэтыя даты прыкладна супалі — выданне першай кніжкі, уступленне ў Саюз пісьменнікаў, шлюб. І атрымліваецца, што ўвесь творчы шлях паэта Валянціна Міхайлаўна была з ім побач. І пэўна, што без яе, цудоўнай жонкі, класічнага гаспадыні, надзейнага сябра, гэта быў бы іншы чалавек і, магчыма, зусім іншы паэт.

Асобы

Валянціна **БАРАДУЛІНА**, люты 2010 год.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

ПЕРШЫ ПРЭЗІДЭНЦКІ ВІЗІТ ЯНУКОВІЧА АБДУДЗЕЦА 1 САКАВІКА ў БРУСЛЁ?

Першы замежны візіт у статусе паўночнага прэзідэнта Украіны Віктар Януковіч здзейсніў у Брусль. Як паведамілі газеце «Камерсант» крыніцы ў ЕС, візіт заплянаваны на 1 сакавіка. Папярэдняя праграма візіту ўзгоднена. Еўрапейскія лідары пацвердзілі сваю году на сустрэчу з новым кіраўніком Украіны, хоць пакуль аб гэтым не абвешчана афіцыйна. Пацверджана адносна даты візіту ад украінскага боку таксама пакуль не атрымана. Як чакаецца, афіцыйна аб пазездзі Януковіча будзе абвешчана толькі пасля яго наагурацыі, якая адбудзецца 25 лютага. Да прывяздзення Януковіча да прэсы, у Брусль не могуць называць яго паўночным прэзідэнтам і гарантаваць яму сустрэчы на такім высокім узроўні.

ПОЛЬШЧЫ ВЫКРЫЛІ ў ТРАНЦІЦЕ ЗНЯВОЛЕНых САКРЭТНЫХ ТУРМАЎ ЦРУ

У распардажэнне міжнародных праваабарончых арганізацый упершыню патрапілі доказы таго, што праз тэрыторыю Польшчы ў 2002—2005 гадах амяшчаліся транзіт зняволеных сакрэтных турмаў ЦРУ, паведаміла Associated Press. Польшкае дзяржаўнае агенства па аэранавігацыі дало праваабаронцам звесткі аб палётах самалётаў у названы перыяд. Сярод іх выявіліся сведчанні прымянення ў Польшчы самалётаў, нанятых ЦРУ для перавозкі зняволеных. Якія заявіў прадстаўнік Хельсінскага фонду за правы чалавека Адам Боднар, доказаў таго, што на тэрыторыі Польшчы сапраўды размяшчаліся сакрэтныя турмы ЦРУ, пакуль няма аднак сведчанняў перавозкі праз тэрыторыю краіны зняволеных з'яўляюцца «яшчэ адным крокам на шляху да ісціны».

ПРАМАЯ ЛІНІЯ

ПАТАВАННЕ АЛКАГОЛІКА

Аб сучасных падыходах у лячэнні алкагольнай залежнасці можна распісаць загадка сектара наркалогіі Рэспубліканскага навукова-практычнага цэнтра псіхічнага здароўя Уладзіміра Пітровіча МАКСІМЧУКА падчас «прамой лініі», якая адбудзецца **СЕННЯ** з 14.00 да 15.30 па нумары: 8 (017) 292 38 92 і 292 38 21.

ЛІСЯ. Паводле слоў прадстаўніка ўрада, Варшава будзе чакаць вынікаў афіцыйнага даследавання, якое пачалося ў 2008 годзе.

Боднар адзначае, што атрыманыя ад дзяржаўнага агенства звесткі аб як мінімум шасці выпадках прымянення на тэрыторыі Польшчы самалётаў ЦРУ добра звязваюцца з высокамі справядлівасці Савета Еўропы 2007 года. У гэтай справядлівасці ўрады 14 еўрапейскіх краін абвінавачвалі ў тым, што выдалі дазволы на арганізацыю сакрэтных турмаў або дазвалі транзіт зняволеных праз сваю тэрыторыю.

РАСІЯ ДАСЦЬ БАЛГАРЫЙ ГРОШАЙ НА БУДАЎНІЦТВА АЭС

Расія гатовая вылучыць Балгарыі да двух мільярдаў еўра на ўзвядзенне АЭС у Белене.

Такую заяву зрабіў генеральны дырэктар дзяржкарпарацыі «Расатам» Сяргей Кірыенка пасля перамоў з міністрам эканомікі і энергетыкі Балгарыі Траячо Трайковым, дзе таксама прысутнічаў міністр энергетыкі Расіі Сяргей Шматко, прадае AFP. Са слоў Кірыенкі не зразумела, ці вылучыць Расія крэдыт балгарскаму боку, альбо купіць долю ў праекце АЭС.

АМЕРЫКАНСКІЯ СТРАТЫ ў АФГАНІСТАНЕ ДАСЯГНУЛІ 1000 ЧАЛАВЕК

Колькасць загінулых за ўвесь час аперацыі ў Афганістане амерыканскіх вайскоўцаў дасягнула тысячы чалавек, паведаміла незалежны сайт **ICCasualties.org**.

Усяго з 2001 года загінулі 1657 вайскоўцаў Міжнародных сілаў садзейнічання бяспекі ў Афганістане (ISAF). На другім месцы па стратах сярэд краін каліццё знаходзіцца Вялікабрытанія. У Афганістане загінулі 264 брытанскія вайскоўцы. У той жа час сілы міжнароднай кааліцыі ў Іраку ў перыяд з 2003 па 2010 год страцілі забітымі 4696 чалавек, з іх 4378 — амерыканцы.

Дырэктар РУП «Белспецкантракт» Алік АЙЗАТУЛІН:

«НАШ ПОСПЕХ — У ВЫСОКИМ ПРАФЕСІЯНАЛІЗМЕ І ПАСТАЯНЫМ ПОШУКУ НОВЫХ МАГЧЫМАСЦЯЎ»

АРМЕЙСКАЯ маёмасць афіцыйна стала даступнай для народнай гаспадаркі і простых грамадзян яшчэ ў 1992 годзе. Указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 12 ліпеня 2005 года № 318 яе рэалізацыя была даручана Рэспубліканскаму ўнітарнаму прадпрыемству «Белспецкантракт», якое ўваходзіць у «Дзяржаўнае гандлёва-вытворчае аб'яднанне «Белрэсурсы», і падначалена Міністэрству гандлю.

Боты прадпрыемства ў 2006 годзе было рэалізавана матэрыяльных рэсурсаў на суму 980 млн рублёў, то за другі квартал, калі працавала каманда на чале з Алікам Айзатуліным, прадпрыемства прадала вайсковай маёмасці на 4 млрд 750 мільянаў рублёў. Рост склаў 475 працэнтаў! Такі станочны зрух быў высока ацэнены наменнікам прэм'ер-міністра Андрэем Кабяковым, які ў той час курываваў дзейнасць аб'яднання.

Высокі тэмп развіцця, узяты кіраўніком і калектывам «Белспецкантракта», прадпрыемства вытрымлівала і ўсе наступныя гады. План на 2006 год, які склаўся ў 15 млрд 10 млн рублёў, таксама быў перавыкананы больш як на мільярд. Руплівая работа ў 2007-м дазволіла пералічыць у дзяржбюджэт на 4,6 млрд рублёў больш плана, які склаўся ў 14 млрд. У 2008 годзе

Рэспубліканскае ўнітарнае прадпрыемства «Белспецкантракт» рэалізуе вызваленныя матэрыяльныя рэсурсы Узброеных Сілаў, іншых войскаў, вайсковых фарміраванняў і ваенна-заваных арганізацый Рэспублікі Беларусь.

Прадпрыемства прапануе аўтамабілі МАЗ, КраЗ, ГАЗ, ЗІЛ, Урал, УАЗ,

ДАВЕДКА «ЗВЯЗДЫ»

КамАЗ, рамонтныя камплекты да іх, прычэпы і паўпрычэпы, электракрыкі, спецтэхніка; палівазапраўшчыкі, аўтацыстэрны, маслазапраўшчыкі, авіяцыйна-падзвіжныя электрааграгаты, уніфікаваныя кампрэсарныя станцыі, кузавы-фургоны, кунгі, прычэпы-цыстэрны, лагрусчыкі і самапагрусчыкі, рамонтныя майстэрні і станкі, электрастанцыі і электрааграгаты, авіярухавікі, самалёты, верталёты. А таксама тэхніку і маёмасць харчовага, рэчывага, хімічнага, медыцынскага, інжынернага, ідэалагічнай работы, сувязі, РАУ, браньтанкавага ўпраўленняў.

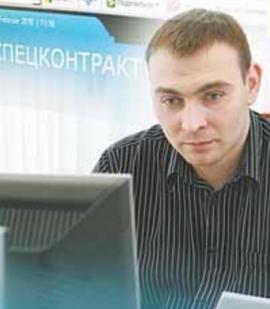
Указ увайшоў у дзеянне з 1 лістапада 2005 года. З 1 красавіка 2006 года прадпрыемства ўзначаліў Алік АЙЗАТУЛІН. Было вельмі складана. Арганізацыя новая. Спецыялістаў, якія б ведалі ваенную спецыфіку, не было. Ды і працавала ўсяго 12 чалавек. Алік Фацеха-

Намеснік начальніка аддзела рэалізацыі Віталій СІМАНАЎ і вядучы спецыяліст Наталія ЗАЙЦЭВА каля стэнда з інфармацыяй пра дзейнасць устаноў.

Намесніца дырэктара «Белспецкантракта» Вольга КОРЭВА фотааб'екты ўбачыў у працоўнай кабінеце з мноствам жывых і дэкаратыўных кветак.

Сярод адказных абавязкаў, замасціваўся вядучым спецыялістам Андрэем КРЫЛОВЫМ, — праца з інфармацыйным сайтам, які «Белспецкантракт» размясціў у інтэрнаце.

«Белспецкантракт» рэалізуваў маёмасці на 23,4 млрд рублёў...

Істотны змяненні, якія адбыліся ў заканадаўчай базе, вымусілі «Белспецкантракт» перагледзець стратэгію. Сутнасць у тым, што рэалізацыя нерухомай маёмасці, згодна з указам кіраўніка дзяржавы, была сканцэнтравана ў кампетэнцыі адной арга-

нізацыі — Дзяржкаммаёмасці. Прадпрыемства страціла істотны артыкул даходаў. Ды і рэалізацыя «ваенных гарадоў» замарудзілася. Красамоўны факт. Калі за 2008 год «Белспецкантракт» рэалізавала вайскавай нерухомай маёмасці на 11 млрд, то за 2009 год праз фонды «Дзяржкаммаёмасці» рэалізавана такой маёмасці на 43 млн...

Ускладніў сітуацыю і сусветны эканамічны крызіс — патэнцыйны пакупнік адчулі дэфіцыт фінансаў, і продажы рэзка знізіліся. Летась пры плане рэалізацыі маёмасці і наступлення ў бюджэт 5,9 млрд рублёў «Белспецкантракт» забяспечыў больш за 7 млрд. Аднак гэтага аказалася недастаткова, каб прадпрыемства было прыбытковым. Каб стабілізаваць сітуацыю, прыйшлося пайсці на непапулярныя меры: скараціць штат супрацоўнікаў з 32 да 16, у тым ліку за кошт ліквідацыі сектара рэалізацыі нерухомай маёмасці. Страты за мінулы год склалі каля 93 млн рублёў, аднак высокая рэнтабельнасць і прыбытак папярэдніх гадоў дазволілі іх перакрыць. У выніку за чатыры апошнія гады чысты прыбытак «Белспецкантракта» склаў каля 82 млн рублёў.

Вельмі важную ролю ў развіцці прадпрыемства адыграў міністр гандлю Валяцін Чыканав і ваяцкая дапамога чыяпер першага намесніка міністра гандлю Уладзіміра Калтовіча, — падкрэсліў Алік Айзатулін.

Сёння, нягледзячы на складаную сітуацыю, кіраўнік прадпрыемства не апусціў рукі і не спыніўся на дасягнутым.

— Крызіс — гэта нагода для пошуку новых магчымасцяў, — лічыць Алік Фацехавіч. — Мы вымушаны былі пашырыць сферу сваёй дзейнасці. У штаце з'явіліся намеснік дырэктара па камерцыйнай дзейнасці — Уладзімір Урбановіч — і адпаведны спецыяліст у аддзеле рэалізацыі. Пры падтрымцы Уладзіміра Калтовіча прадпрыемства было зарэгістравана на Таварнай біржы і цяпер можа аказваць брокерскія паслугі. Гэты від дзейнасці, нягледзячы на тое, што займаем я ім толькі першы месяц, прынесў свой плён: студзень-люты прадпрыемства працуе з аперэджаным планам. Нарэшце мы можам расправіць плечы і з аптымізмам глядзець у будучыню.

Дадае аптымізму і той факт, што з пачатку года актывізаваўся рынак. Згодна з 626-м Указам, Белспецкантракт атрымаў магчымасць рэалізоўваць маёмасць не толькі арміі, але і іншых сілавых структур. З пачатку года актыўна пайшла тэхніка з МУС, камітэта дзяржаўскай тэхніцы з МВС, камітэта менавіта таа, якая карыстаецца павышаным попытам у народнай гаспадарцы: «Урал», ЗІЛ, УАЗы...

Есць і пэўная «экзотыка» — сёлета ўпершыню на рэалізацыю прапануюцца самалёты Ан-24 і Іл-76, верталёты Мі-2 і Мі-26. Праўда, яны ўжо ідуць як «нерухомая маёмасць». Мяркуючы па жывой цікавасці да самалётаў Ан-2, якія цяпер рэалізоўвае прадпрыемства, знойдуцца пакупнікі і на іншую крылатую тэхніку.

— Усю тэхніку прадпрыемства павінна рэалізаваць унутры краіны? — Неабавязкова. Саветам Міністэрства ДА «Белрэсурсы» даводзяць

Намеснік дырэктара па камерцыйнай дзейнасці Уладзімір УРБАНОВІЧ.

Вядучы спецыяліст па камерцыйнай дзейнасці Алена ПІНЧУК прадстаўляе агароту маладых супрацоўнікаў «Белспецкантракта».

ца планы па рэалізацыі тавараў на экспарт. Натуральна, ёсць яны і ў нас. Прычым першае за маю бытнасць дырэктарам невялікае прадпрыемствам плана экспарту прыйшлося на крызісны 2009 год. Я лічу, што гэта збег абставінаў. Прычына ў тым, што па экспарте «Белспецкантракт» быў даведзены план, які складаў паводле адгульнага плана рэалізацыі маёмасці на год. Гэта значыць, што кожны другі аўтамабіль, жонную другую пару кіравальных боўтаў мы павінны былі прадаць за межы краіны. Гэта проста немагчыма — прадпрыемства гандлюе ўсё ж даволі спецыфічнай маёмасцю, прычым другаснага рынку — «былой у карыстанні»...

Я вельмі пастараўся, каб на гэты год «Белспецкантракт» атрымаў рэальнае заданне па экспарте — 600 тысяч долараў. Прапанаваны намі бізнэс-план зарэгістраваўся ў сакавіку трэба зарабіць 100 тысяч долараў. На 20 лютага яны ў нас ужо былі.

— Што ў асноўным удаецца пастаўляць на экспарт? — У асноўным гэта аэрадромныя жалезабетонныя пліты — ПАГ-14, ПАГ-18, хімамаёмасць (пальчаткі, плашчы ОЗК), якія рэалізоўваюцца ў Расію. Ва Украіну добра ідуць гусеніцы ад БМП — на рамонт сельгаспадарчых машын...

— Алік Фацехавіч, а дзе, акрамя як у вас на прадпрыемстве, патэнцыйныя пакупнікі могуць знайсці з маёмасцю, што прапануецца на рэалізацыю? — Мы рэгулярна размяшчаем такую інфармацыю ў рэспубліканскай прэсе. Акрамя таго прадпрыемства мае сайт — www.belspekontrakt.com — дзе знаходзіцца

поўны пералік маёмасці па відах, колькасці, катэгорыях, коштах і месцах размяшчэння.

— Алік Фацехавіч, наша сустрэча адбываецца напярэдні Дня абаронцаў Айчыны. На колькі я ведаю, і ваш лёс, і лёс большасці ваіцкая калегаў шмат гадоў быў звязаны з ваеннай службай. Да таго ж пастаўшчыкі вашага прадпрыемства, партнёры — гэта людзі ў пагонах. Што б Вы хацелі пажадаць усім ім у сувязі з прафесійным святам?

— Ад шчырай душы віншую з прафесійным святам усіх, хто меў і мае дачыненне да гэтай мужнай і ганаровай прафесіі. Асобна хачу выказаць словы падзякі партнёрам нашага прадпрыемства — начальнікам упраўленняў, якія займаюцца рэалізацыяй маёмасці. Летась, калі прадпрыемства «Белспецкантракт», які і шмат іншых арганізацый, апынулася ў складаным становішчы, многія з іх паставіліся з разуменнем і падставілі плечо — выдаткавалі на рэалізацыю дадатковую тэхніку і абсталяванне.

— Дзякуем за шчырую размову, са святам Вас, ваш калектыў, і пспехаў у працы!

Сяргей ПРОТАС, Алена ДАЎЖАНОК, Яўген ПЯСЕЦКІ (фота), УНП 101099370

«ЗВЯЗДАРЫНАЧКА»

ЗАПРАШАЕМ трох пераможцаў «Звяздарыначкі» 1 сакавіка а 13-й гадзіне на ганаровае ўручэнне прызоў у рэдакцыю па адрасе: г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

Вось, дарагія сябры, і скончылася наша «Звяздарыначка» — віктарына, прысвечаная нашаму роднаму краю: яго гісторыі і сучаснасці, матэрыяльнай і нематэрыяльнай культуры, нашым суайчынцам, якія наведкі праславілі нашу Беларусь, а яна, у сваю чаргу, адказала ім любюю да сваіх сыноў... Складанне віктарыны — цяжкі і доўгі працэс. Разам з кожнай віктарынай мы спазнавалі ўсё новае тямніцы нашай Бацькаўшчыны. Хочацца верыць, што і для вас «Звяздарыначка» не была аб'явавай, што з кожным новым тураем вы з цікавацю даведваліся аб нечым новым, неверагодным, што, магчыма, раней здавалася звычным. Спадзяёмся, пошуку адказаў сталі для вас таксама прыемнай працай. І няхай часам здалася некаторыя недарочнасці, няхай некаторыя пытанні былі занадта цяжкімі, але нам падаецца, што гэтая чатырохмесячная інтэлектуальная атрыманасць была пераможцай.

СЛОВА — ЭКСПЕРТ: — Дарагія сябры! Вось і завершана наша «Звяздарыначка». Спадзяёмся, што той адносна невялікі час, калі яна «жыла», не праішоў марна для нашых чытачоў, што кароткае яе святло ўсё ж дапамагло трохи асветліць куткі нашай з вамі гістарычнай памяці. За час існавання нашай гістарычнай віктарыны рэдакцыя атрымала шмат вашых лістоў, мы вельмі ўсцешаны той зацікаўленасцю, якую яна выклікала. Мы, па-шчырасці, былі прыемна здзіўлены высокім узроўнем гістарычных ведаў шанюных чытачоў вельмі паважанай газеты, а таксама тым энтузіязмам, з якім вы прапаноўвалі свае ўласныя пытанні. Мы ад душы віншваем нашых пераможцаў, сапраўдных інтэлектуалаў-энцыклапедыстаў, і выказваем агомоністную падзяку ўсім, хто знайшоў час адказаць на пытанні віктарыны. Мы цешым сябе трапяткой надзеяй, што «Звяздарыначка» нейкім чынам паспрыяе захаванню нашай гістарычнай спадчыны і духоўнаму ўзбагачэнню нашых людзей.

Юрась БОХАН, загадчык кафедры эканамічнай гісторыі БДУ, прафесар БДУ, вядучы навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі НАН Беларусі. Р.С. У адным з лістоў вы прасілі нас адказаць на пытанне: Ці нарадзіўся Жуль Верн у Полацку? Наш адказ: Не! Жуль Габрыель Верн нарадзіўся 8 лютага 1828 года ў французскім Нанце. Хоць у дзевяці творах вядомага пісьменніка падзеі адбываюцца ў Расійскай імперыі ў тым ліку згадваюцца нават падзеі паўстання Кастуса Каліноўскага 1863—1864 гадоў), але дакладна невядома, ці быў ён у Полацку ўвогуле.

ПЕРШАЕ МЕСЦА — у Дар'і ВАШКЕВІЧ з вёскі Калачы Лайоўскага раёна, якая адказала правільна на 87,6 % пытанняў. Дзякуй вам, Дар'я, не толькі за стабільныя вынікі, але і за кранальныя лісты, якія вы штораз дасылалі ў рэдакцыю разам з адказамі на віктарыну. ДРУГОЕ МЕСЦА атрымлівае Аляксей ГЛІНСКІ з Мінска з вынікам у 79,8 % правільных адказаў. Дзякуй вам, Аляксей, яшчэ і за лідарства ў хуткасці пошуку адказаў. ТРЭЦЬЕ МЕСЦА — Валяціна ЧАРОПКА з Асіповічаў, якая набрала таксама 79,8 % правільных адказаў (на жаль, адказы на адзін тур прыйшлі пазней афіцыйнага абвешчання адказаў, а таму прыярытэт мы аддалі папярэдняму удзельніку). Дзякуй вам, Валяціна, за найбольшую колькасць стагодоткавых вынікаў, а таксама за пільны контроль у слухнасці друкаваных адказаў. ВІНШУЕМ ПЕРАМОЖЦАМ! Ганаровае ж ЧАЦЬБЕРАЕ МЕСЦА атрымлівае Ганна ДАВІДОВІЧ з Мінска, якая правільна адказала на 73,9 % пытанняў. Дзякуй усім удзельнікам «Звяздарыначкі»!

ПРАПАНОУЕМ... У нашай краіне існуе доволі шмат рознай гістарычнай літаратуры, ледзь ці не на любы густ. Большасць крыніц сапраўды вельмі цікавыя, бо многія аўтары імкнучыся даследаваць культуралагічную сферу з нетрывіяльным падыходам, а найчасцей яшчэ і творча. Вядома, што ўсе цікавасці беларушчыны працягаць (альбо хоць бы прагатаць) не выпадае, а таму мы прапануем вам для прагляду некаторыя крыніцы, якія, на наш погляд, заслугоўваюць вашай увагі (дарчыце, усе яны выкарыстоўваліся пры падрыхтоўцы пытанняў да

«Звяздарыначкі». Такім чынам, спадарства кніг беларускай культуры ад Юр'я Бохана: — «Валіка княства Літоўскае», у 2-х тамах — Мн.: Беларуская Энцыклапедыя, 2006, 2007 — «Невядома нам краіна», Алег Трусуць — Мн.: Книгазбор, 2009 — «Міфалогія Старажытнай Беларусі», Аляксей Шамак — Мн.: Сэр-Віт, 2004 — «Беларуская дзяржава ВКЛ», Мікола Ермаловіч — Мн.: Белліфонд, 2003 — «Атлас гісторыі Беларусі», — Мн.: БелЭн, 2006 — «Наша старава», Аляксей Белы — Мн.: Логвінаў, 2006 — «Асветнікі зямлі Беларускай», — Мн.: Беларуская Энцыклапедыя, 2006 — «Статут ВКЛ 1566 года», Таісія Доўнар, Уладзімір Столін, Язеп Юхо — Мн.: Тасей, 2003 — «Гісторыя полацкай гісторыі», Уладзімір Арлоў — Мн.: Польша, 2002 — «Гісторыя дзяржавы і права Беларусі», Аляксей Вішнеўскі — Мн.: Акадэмія МУС РБ, 2003 — «Легенды і паданні», — Мн.: Бел. навука, 2005 — «Маленькі маўсоўска-беларускі (квізвіч) слоўнік фразеалагізму», Янка Станкевіч — Мн.: Навука і тэхніка, 1992 — «Архітэктура Беларусі», — Мн.: Беларуская Энцыклапедыя, 1993

Шанюныя сябры! «Звяздарыначка» скончылася, але няма часу сумаваць, бо ўжо хутка распачнецца новая гістарычная рубрыка з нашым пастаянным экспертам Юр'асем Боханам. Аб'явам паспрабаваць зрабіць яе яшчэ цікавейшай і больш інтэрактыўнай: на гэты раз паўдэльняльніць зможа кожны з вас, дарагія чытачы, незалежна ад глыбіні ведаў, бо сам фармат цалкам зменіцца... А як дакладна, чытайце ў адным з сакавіцкіх нумароў «Звязды»!

Інфарм-укол

Лечым ангіну правільна

Паводле слоў урача-кардыёлага 2-й гарадской дзіцячай паліклінікі № 2, кандыдата медыцынскіх навук Галіны БАНДАЖУСКАЙ, пры лэчэнні ангіны прымяняцца наступная схема лэчэння. 1. Строгі ложкавы рэжым. Ён патрэбны не толькі на перыяд высокай тэмпературы, але і на 2-3 дні пасля яе нармальнасці. Спакой важны таму, што нярэдка падчас ангіны выяўляюцца парушэнні ў сардэчна-сасудзістай, мочапалавой і іншых сістэмах. 2. Багатае цёплае піццё. Чай з лімонам, морсы, фруктовыя кісілы, сокі, мінеральная вада — 1-1,5 л у дзень. Частае піццё спрыяе вывядзенню таксінаў, якія асабліва надзешаваюцца на перыяд высокай тэмпературы. Дыета — малочна-раслінавая, багатая на вітаміны, асабліва С і групы В. 3. Ужыванне антыбіётыкаў. Нягледзячы на многія іх пабочныя дзеянні без іх бывае цяжка абвісьці. 4. Паласканне горла. Растворамі: мікрацыд, ёдынол, прополіс (15—20 кропель на 1/2 шклянкі вады), фурацылін, дыяксідын (развесці 1-2 ампулы на 1/2 шклянкі вады), хлорафіліпт (1 ст. л. на 1 шклянку вады), спіртавая настойка календулы (1 ч. л. на 1 шклянку вады), канцэнтрат рамону — рэкутан (1 ч. л. на 1 шклянку вады) і іншыя. Гэтыя прэпараты валодаюць супрацьзапаленчым, супрацьмікробным, раназажыўляльным, абязбольвальным эфектамі. 5. Ужыванне антысептыкаў. Праз 15 хвілін пасля паласкання ротавай поласці растварыць у роце адзін з антысептыкаў — антыангін, септалет, фалімінт, фарынгасепт ці іншы. 6. Аэразольныя прэпараты. Праз 30 хвілін пасля рассмоктвання таблеткі трэба араць горла аэразолам: біяпарок, гексаспрэй, каметон, інгаліпт, камфенон, прапосол, фармасептык і г.д. Гэтыя прэпараты — супрацьмікробныя, супрацьзапаленчыя, абязбольвальныя. 7. Кампрэсы. Паўспіртвыя або гарэлачныя кампрэсы 2-3 разы на дзень класічны на падскінічную частку на некалькі гадзін. У прамяжках можна пакласці на верхнюю трэць шыі ватна-марлевуую павязку.

Дзякуючы існуючы і іншы лекам, цукровы дыябет павядаецца лэчэннем, але тым не менш застаецца важным фактарам рызыкі сардэчна-сасудзістых захворванняў. Павышаная канцэнтрацыя цукру — глюкозы — у крыві часта спалучаецца з павышэннем утрымання ў ёй ліпідаў і пашкоджаннем самох сасудаў. Лічыцца, што ў мужчын, якія пакутуюць ад цукровага дыябету, удвая вышэйшая рызыка захворвання на ішэмічную хваробу сэрца, а ў жанчын — у пяць разоў. Яшчэ больш рызыка ўзрастае ў тых, хто курыць. Святлана БАРЫСЕНКА.

Сёння свой дзень нараджэння, юбілей, адзначае Любоў Маркаўна СУШКЕВІЧ. Трыццаць гадоў свайго жыцця яна аддала нашай газеце, працуючы карэктарам. Гэта вельмі адказная работа, і Любоў Маркаўна працуе тут усе свае найлепшыя прафесійныя якасці. Акрамя ўсяго іншага, яна — заўсёды вельмі добразвычлівая, прыязная, выдатная маці і бабуля, выгадвала добрых дзяцей і дапамагае расціць унукаў. Паважаная Любоў Маркаўна! Няхай гэты юбілей будзе незабыўным, поўным усмешак, кветак і сардэчных віншаванняў. Шчасце, здароўе і дабрабыт няхай заўсёды крочаць побач з Вамі! Звяздоўцы.

Доктар адкажа

Ёсць пытанні? ТЭЛЕФАНУЙЦЕ... На гэтым тыдні дзяжурцы на «Гарачай» лініі Міністэрства аховы здароўя (222 70 80) панауюць: 24 лютага — дырэктар Рэспубліканскага навукова-практычнага цэнтара «Маці і дзіця» Канстанцін Усцінавіч ВІЛЬЧУК. 25 лютага — намеснік дырэктара РНПЦ анкалогіі і медыцынскай радыялогіі Анатоль Сяргеевіч МАУРЫНЧАУ. 26 лютага — выканаўца абавязкаў дырэктара Рэспубліканскага навукова-практычнага цэнтара псіхічнага здароўя Уладзімір Мікалаевіч СКЛЕМА. У графіку магчымых змяненняў.

ЛЮТАГА 2010 г. СЕРАДА № 8 (15612)

ЧЫРВОНАЯ

СЛУЖЫМ БЕЛАРУСІ!

Радавыя Перамогі

«НЕ ТРЭБА СКАРДЗІЦА НА ЖЫЦЦЁ...»

ЦІКАВЫЯ людзі жывуць побач. Часам мы не звяртаем на іх аніякай увагі, праходзім міма. Помню, як калісьці ў дзіцячым узросце заўсёды размаўляла з суседзямі маёй бабулі. Ён здаваўся мне незвычайным, вельмі жывым чалавекам. Неаднойчы цікавіўся маімі справамі, школьнай вучобай. Я пазнавала гэтага чалавека паступова: спачатку даведалася, што ён пазт, потым дазналася пра яго баявыя заслугі перад Айчынай. А калі завітала да яго ў госці, мне не хапіла нават дзюхоў з паловай гадзін, каб даведацца хоць бы пра чвэрць з яго біяграфіі. Знаёмчэся, Васіль Апанасавіч Лаўрыновіч.

Васіль Апанасавіч больш за палову свайго жыцця правёў у гарадскім пасёлку Глуск на Магілёўшчыне. Калі я прыйшла ў госці да гэтага вядомага ў мястэчку чалавека з тым, каб напісаць пра яго, ён крыху здзіўліўся. Аднак расказаваў пра сябе пачаў сам, не разгубіўся (вядома ж, не раз пра яго пісалі), хапіла толькі аднаго пытання.

— Нарэдзіўся я ў 1923 г. ў вёсцы Бабруйскага раёна. Сям'я, як і многія ў тых часах, была вялікая. 13 душ, 8 з якіх — гэта былі мае браты, сёстры ды я! — павольна пачаў мой суразмоўнік. — З дзяцінства палюбіў кнігі беларускіх пісьменнікаў на ваенную тэматыку. Чытаў і чытае працаваў чытаць Янку Купалу, Якуба Коласа, Міхася

«Камуніста». З гэтай маёй першай спробы пісаць звязана цікавая гісторыя. Калі мне было 13 гадоў, мой бацька аднойчы падняў руку на маці. Неяк тады я закіпеў ад злосці ад гэтага здарэння і прывясціў бацьку невялікі вершаваны фельетон, назваўшы яго «Хан Батый». Цікава, што калі мясцовы судзя прычытаў гэты верш, ён пасадзіў бацьку на тры месяцы ў турму. Пасля гэтага бацька больш ніколі не біў маці.

А вось фізічнае выратаванне маленькага Васіля звязана з імем Янкі Купалы. Беларускі класік пэўны час жыў побач з вялікай сям'яй, у Васіля Апанасавіча нават захаваўся фотаздымак, на якім Янка Купала са старэйшым Лаўрыновічам.

— Аднойчы я купіўся ў расе і мяне схапіла за руку вялікая рыба. Пашанцавала, што Янка Купала мяне адцягнуў, выратаваў. Яго жонка заўсёды частвала мяне яблыкамі, — распавядае пісьменнік. Пашанцавала і крыху пазней. Ён закончыў Мінскі педагагічны тэхнікум, потым, па парадзе Міхася Лынькова, вучыўся ў ваенным вучылішчы. Вучыўся з прагнасцю, таму закончыў на выдатку. Але гэтае шанцаванне было недаўгагавесным. Пачалася вайна.

— У той дзень я ўдзельнічаў у канцэртах, чытаў свае вершы. Зразумеў адроз, што адбываецца, было цяжка. Усё было незразумела, некалькі разоў мы адступалі ў Ленінград, але набылі ў сваім горадзе не больш за 3 дні. У першыя дні збіваў нямецкі парашутыстаў...

Далей лёс упадкаваў гэтага чалавека адсуткам камандзіра артылерыйскай часткі. З асаблівым панучцем ён распавядае пра самую запамінальную бітву ў яго жыцці, у яго ўласнай барацьбе з фашызмам:

— Пад горадам Шнайдемоль (60 км ад Берліна) наш атрад на волеры разграміў нямецкую частку. 15 нашых камандзіраў загінулі на тым полі! Мне, як камандзіру роты, дали заданне знішчыць нямецкі танкі:

пантэры, тыгры... І мы знішчалі іх, разам з баявымі сярбамі змагаліся за тое, каб прабыць гэтую сцяну і прайсці да Берліна.

Ужо немалыды салдат узгадвае імёны тых, хто быў побач: Павел Кручок, Валоджа Кажоко, Афанасій Ляўковіч, Аляксандр Русак. Генерал-лейтэнант Канстанцін Фёдаравіч Цялепін узнагародзіў салдата Лаўрыновіча ордэнам Баявога Чырвонага Сцяга.

— Са Шнайдемолья і Берліна мы вярталі на Радзіму зшалоны з карцінамі, кнігамі, якія вывезлі з нашых мясцін. Але ж усё вярнуць мы, зразумела ж, не змоглі!

Мірнае жыццё пачалося толькі ў 1947-м. Але вайна назаўсёды забрала двух братоў, дзядзьку і здароўе: асколкі хірургі даставалі з шпі, з нагі. Сярод непрыемных «узнагародаў» Васіль Апанасавіч называе кантузію, шпіталь. А яшчэ ўзнагародзіў лічыць тое, што салдаты, якія ішлі ў бой, спявалі яго аўтарскія песні: «Ваенныя дарогі», «Вянучкі», «Дзе ты, неслатканая», «Хлопец кучаравы», «Салдацкае срэбра».

— Калі б я быў камуністам, мне б далі званне Героя Савецкага Саюза, — уздымае пісьменнік.

Жыццё працягвалася. Пачаў працаваць настаўнікам беларускай мовы і літаратуры ў Глускай санаторнай школе-інтэрнаце. 35 гадоў свайго жыцця правёў з дзецьмі, выхоўваў іх, дапамагаў развівацца. Любоў да паззі жыла ў ім увесь час, вершаскладаннем сталі цікавіцца і яго вучні. Тады Васіль Апанасавіч арганізаваў літаратурнае аб'яднанне «Званок» для сваіх навучэнцаў. Аб'яднанне існавала 20 гадоў! На творчых занятках вывучалі тэорыю вершаскладання, рыхтаваліся да літаратурных вечарын, сустракаліся з такімі пісьменнікамі, як Сяргей Грахоўскі, Іван Муравейка, Аляксей Пысін, Пятро Прыходзька.

Мой суразмоўнік паказвае мне выпуск газеты «Чырвоная змена»

за 1984 год, дзе надрукаваны вершы яго вучняў. Называе імёны, распавядае пра лісты, якія атрымоўвае ад удзячных былых школьнікаў. Многія з іх сталі журналістамі, пэстамі.

За сваё жыццё Васіль Апанасавіч выдаў некалькі паэтычных зборнікаў: «Едзе лірык з песняй», «Пралескі», «Ружы дабрыні». Зборнік «Ручаёк» выдаў у Амерыцы дзядзька Лаўрыновіч, пазт Антон Даніловіч (Янка Золак), а вось зборнік «Лірык спывае» дапамагаў з'явіцца на свет украінскаму пазт Яраслаў Спорта. Цяпер Васіль Апанасавіч піша вершы па-беларуску, загадкі і скорагаворкі для дзяцей, друкуецца ў «Бярозцы», «Вясёлцы». Яго дзіцячыя вершы размясціла адна з балгарскіх газет.

Зборнік, над якім ён працуе цяпер, будзе называцца «Дыханне правініцы». Не апошняе месца пазт аддае вясковай тэматыцы. А як жа іншак, калі столькі гадоў правёў у сельскай мясцовасці? Нават калі была магчымасць выбараў паміж сталіцай і невялікім мястэчкам (а змену месца працы прапаноўваў сам Сяргей Грахоўскі), малады пазт выбраў тое, што было бліжэй да сэрца. Як бы склаўся яго лёс, каб зрабіў які іншы крок, Васіль Апанасавіч не задумавацца, усё адно час назад не вярнуць.

Вольга НЯХЛЕБАВА. Фота аўтара.

Айчыны. Гэта юнакі, якія ў свае чатырнаццаць гадоў маюць актыўную жыццёвую і грамадзянскую пазіцыю. У дождж і снег, у спякоту і мороз яны з гонарам нясуць «Вахту Памаяц» ля Вечнага агню на гаюльнай плошчы Беларускай сталіцы — плошчы Перамогі.

Учора ж Беларускі рэспубліканскі саюз моладзі і Беларуская рэспубліканская піянерская арганізацыя правялі сумесную патрыятычную акцыю «Да абароны Айчыны гатовы!». Арганізацыя сустрэча моладзі пачалася з ускладання гірлянд да помніка на мемарыяльным комплексе «Геройў 120-й дывізіі», якія загінулі ў гады Вялікай Айчыннай вайны. Затым адбылося ўшанаванне маладых воінаў. За добрасумленнае выкананне воінскага абавязку, высокі прафесіяналізм, творчасць і ініцыятыву, актыўную жыццёвую пазіцыю першы скаратар ЦК БРСМ Ігар БУЗОЎСКІ ўручыў вайскоўцам падзкі, граматы, нагрудныя знакі «Воінская доблесць». А лепшая ярвічная арганізацыя БРСМ Узброеных Сілаў Беларусі па выніках мінулага года ўзнагароджана пераходным Вымпелам. На гэты раз яго забрала з сабою ў Брэст 38-я асобная гвардзейская Венская Чырванасцяжная мабільная брыгада. Гэтая ярвічная актыўна працуе з дапрызыўнай моладдзю, асабістым прыкладам, удзельнічаючы ў разнастайных спартыўных спаборніцтвах, прапагандае здаровы лад жыцця, займаецца валандарствам і дабрачыннасцю — аказвае шэфскую дапамогу Кобрынскаму дзіцячому дому.

Акрамя таго, у гэты дзень рады БРСМ папоўнілі новае пакаленне будучых абаронцаў

арміі не павіна разглядацца як абавязак, гэта павіна быць унутраным пасылкам. Паводле слоў кіраўніка БРСМ, адна з асноўных задач арганізацыі — паказаць маладым, што ў сапраўднасці дае юнаку армія. А гэта магчымасць па-янаму, пастале маральна і фізічна. Па-другое, служыць у арміі, атрымаць зброю і абараняць Радзіму насамрэч ганарова. І, без сумнення, маладыя людзі, якія сталі удзельнікамі патрыятычных акцый БРСМ, да абароны Айчыны ўжо гатовыя.

Святлана СУХАРКО.

ВАДА, ТРАМПЛІН, ДЗЯЮЧЫНА

АМАЛЬ усе любяць разбегчыся пад Аспятковым летнім сонцам і з высокага стромкага берага бунуцца ў рэчку ў вазы. Адрозу захоплівае дыханне, а калі ў наступны момант ты адчуваеш жыццядайную прахалоду вады, і цябе ахвоплівае гармонія з усім светам. Але надхвоплівае восень, і большасць з нас збівае пра рэчкі-азёры да наступнага лета. Але не Кандрасанкова Ксенія. Яна майстар спорту, двухразовы прызёр чэмпіянату Еўропы на скачках у ваду сярод юнібраў. Дзіцячую забаву Ксенія ператварыла ў професію.

— **Раскажы, калі ласка, як і калі ты прыйшла ў спорт?**

— Дакладны ўзрост я не памятаю, гадоў у пяць-шэсць. Тут свая гісторыя. Аднойчы я захварэла і два тыдні правяла дома. У гэты час у мой дзіцячы садок прыйшоў трэнер набіраць групу. Калі я вярнулася ў садок, то выхавальца дала маёй маці тэлефонны гэтага трэнера. Мама заўсёды імкнулася нас, дзяцей, нечым заняць і вырашыла паспрабаваць водны від спорту. Я нарадзілася пад знакам Рыбы, вады не боюся, люблю яе, гэта ж мая стыхія. Праз два-тры гады група парадзела, бо, як і ў многіх відах спорту, нехта пакаідаў яго, нехта перамагчы займацца. Я засталася.

— **Чаму? Чым так захапілі цябе скачкі ў ваду?**

— Я не магу сказаць, што быў нейкі пераломны момант, калі а сталяла перад выбарам: пайсці — не пайсці. У мяне ўсё неяк плунаў пераходзіла адно ў адно: першая ўзнагарода, другая, прайгршы, расчараванне і зноў станавіленне на ногі. Паступова ўсё развівалася, і я не

выбрала, той гэта від спорту ці не той. Я проста ў ім, і ўспрымаю гэта як належнае. Любая праца ладна прыводзіць да выніку. А я люблю працаваць, як фізічна, так і разумова. А гэты від спорту дадзіць мне усё тваё цела, ты павінен умець валодаць ім. Напэўна, гэты

— **Ці прамажа спорт асабістаму жыццю, вучобе?**

— Гэта жыццё. І тут павіна быць усё: або па-трошчу, або шмат — гэта ўжо як паспываеш. На чымсьці адным засяроджвацца не варта. Так, натуральна, асабістае жыццё ці той жа кар'ерны рост важныя для ўпэўненасці ў сабе, без гэтага таксама ніяк. Таму ўсё можна паспеш, калі ёсць жадаанне і, як трэнер кажа, агонь у душы.

— **Для цябе спорт — гэта захапленне, праца ці лад жыцця?**

— Ёсць адроз. Таму што бываюць моманты, калі ты ідзеш ужо як на працу: з раніцы не высыпаўшці не хаветва, але ты ідзеш. Бывае дзень, калі ты прыйшоў у натхненні, і пасля удавай трэнеру выходзіш, як быццам не патраціў фізічныя сілы, а назалася. І лад жыцця, натуральна. Таму што я займаюся ўжо 13 гадоў, можа нават больш, і схадзіць на трэнеру — гэта як зубы пачысціць ці паабдаць, гэта норма. І я нават не ведаю, як будзе далей.

— **А якую трэнеру ты лічыш удавай, паспяховай?**

— Калі задавальнення і спартсмен, і трэнер. Можна проста скончыць трэнеру, усміхнуцца адзін аднаму, і пасля, калі ты ўжо абстрагавуся ад усёго гэтага, адчуваеш у душы гармонію. І бачна, что трэнер таксама задаволены.

— **Якія ў цябе мэты ў спорце? Чаго ты хочаш дасягнуць?**

— Любы салдат хоча стаць генералам. У мяне ёсць мэты, але я не хачу ба іх агучваць, каб не сурочыцца. Менш слоў, больш спраў.

(Заканчэнне на 2-й стар. 43.)

У ПРАДЧУВАННІ: МАДЭЛЬНАЯ ШКОЛА НАПЯРЭДАДНІ ВЫПУСКНОГА...

Журналіст мяне прафесію

Спецыяльна карэспандэнт Ілья Лапато пад выглядам патэнцыйнай мадэлі ўпадковаў у адну з вядучых мадэльных школ сталіцы. Назіраючы за ўнутраным жыццём школы і спецыяльнае разам з аспітанты кандыдатамі ў мадэлі ачы гэтай нягледзячы прафесіі, тры месяцы журналіст разбіраўся ў мастацтве дэфіле, адносна касметыкі і фотатрэнінгу.

Тры месяцы я адноў азнаёміўся. Да выпускнога заставаўся толькі тыдзень і гэты час мы павіны былі прывясціць падрыхтоўку да экзамену. Наш далейшы лёс павінен быў вызначыцца 7 снежня, калі перад масцтымі прафесіяналамі мы абавязаны зладзіць адмысловы паказ. Перавага на перадавымі тыдні адвядзілася шлі-фаванню вобразам: сцэнічна-рэжысёрскія штрыкі дэфіле, апошняе заняткі па аэробіцы, урокі дэкарэтыўнай касметыкі, фотасесіі... Расклад чысельны і амаль як у сапраўдных мадэляў.

— А мадэлі ў мяне ёсць, — кіраўнік агенцтва Максім нас проста ашарашыў. — І дэзыйнер таксама. Калі хочаце скласці кампанію, вы павіны сабой зацікавіцца. Цяпер ваша чарга прапаноўваць сябе. Тры месяцы вы вучыліся, праз тыдзень пабачым, хто з вас на што здатны... Я з'яжджу ў Грэцыю, таму да 7-га вас не пабачу, займацца будзеце з Зойй. Да пабачэння.

Яе звалі Паўліна, і яе ніхто не чуў...

Зоя адрозу расставіла акіянты: на экзамене будзе імправізаваны паказ, апрацушка варта так, каб была бачная фігура. Прафесійны макіяж і прычоска вітаюцца. На нас прыдзіць глядзець акулкі мадэльнай справы, якія адбіраць найбольш перспектывных. Наша заданне — паказаць сябе. Стварыць візітную сваёй выхадку з усімі нюансамі.

Трэнерукай і была якаясьці сцэнічная практыка: музыка, подыум і ты. І ўсё перад публікай з ліку мам-тат, Зой і іншых. Не было пахвал, падкрэслівалі толькі заганы.

— Ты, туюстая, тэрмінова худзець! А ў цябе тлушч на сцягну! Што за плечы каромыслам? А ты ходзіш, як журавель!

Пасля мы разбіліся на пары і адточвалі майстарства ўжо па дваіх. Мне ў пару дасталася вядомае дзядзька, якая таямніча ўсміхнуўшыся, назвала Паўлінай. Заданна для пары — зрабіць сінонрыны прывод: усё рухі трэба выконваць адначасова. Сваёй напарніцы я прапаноўва ісці на лік «раз-два-тры», яна зноў усміхнулася і кінула галаву.

Мы пайшлі, але ў нас нічога не выходзіла. Я рабіў крок, а Паўліна ўжо ставіла нагу на другі. На лярвочным прыпынку яна апрадзжала мяне на паўсекунды, пры паравартах тармазіла і атрымоўвалася, што наперадзе ўжо я. За сцэнай я спрабаваў высветліць, у чым жа прычына. Але напарніца толькі сіцпа ўсміхалася і ківала галавой. Са сваёй парай да нас падшоў Дзіма. Дзімаву дзядзьку звалі Алеся, яна вучылася на першым курсе БНТУ і была ніжэйшая за хлопца амаль на тры галавы: сінонрх у іх таксама не клеіўся — крокі не супадлі.

Некаторы час мы сталі разам, пасля чаго Дзіма нешта запытаў у Паўліны. Яна пачала адказваць, але адказ быў вельмі ціхі і ледзьве чутны. Я перапытаў, але Паўліна толькі сумна усміхнулася і паўтарыла. Зноў ціха і неразборліва. Яна была са слабым сльхам!

Хвалілася рэздэка, што з мёдам смачная

З Насцяй я пазнаёміўся праз Дзіму. Бландзінка метр семдзесят вучылася ў юрыдычным каледжы БДУ. Яна з тых дзядзят, якія ведаюць сабе кошт. Яшчэ падчас першых заняткаў я заўважыў у яе позірку ўпэўненасць і бесцырымоннасць. Адрозу чыталася: дзядзьчына прыйшла сюды перамагаць і сваёй мэты дасягне абавязкова, чаго б гэта ні каштавала. Час ад часу дзядзьчына дружалюбна ўсміхалася.

— Але пасля здымак у масоўцы для навагодняга шоу аднаму з тэлеканалю, Насця перастала не тое што ўсміхацца, але нават вітацца з намі «мяротнымі». Размаўляла яна цпер толькі з Зойй і яшчэ з некаторымі, найбольш зорнымі кандыдатамі. Нябачная карона з'явілася ў Насці і пасля таго, як яе запрасілі на кастынг аднаго з фільмаў. Кастынг яна не прайшла, але карона ад гэтага не упала.

— Што яны былі? Лухту нейкую, што я сёння ела, ці мне смачна было, — расказвала дзядзьчы зорным сябрам. — Глядзели, як я перад камерай трымаюся. Сказалі, як што — мне перазончы. Але так і не званілі! Дзе мне, калі шыра, і самай ужо некаваца, як і прайшла. Я проста так на кастынг заходзіла...

Цікавым быў апевод дзядзьчыны пра здымкі ў масоўцы навагодняга шоу:

— Здымалі ў Оперным тэатры. З дзядзяткамі рабілі да шасці вечара. Нас запрасілі прыйсці ў святковыя і пасадзілі за першыя столікі. Выдалі па адным бакале шампанскага на ўвесь час здымак. Нам патрэбна было толькі ўсміхацца і пастаянна апладзіраваць. Гэта быў запіс. Некаторыя артысты сваю песню разам па шэсць перазапівалі. Нам аж далоні забалелі пласкаць. Там нават аркестр пад фанеру «іграў»...

Без навук, як без рук

Спецыяльна перад экзаменам для хлопцаў былі арганізаваны дадатковыя лекцыі па дэкарэтыўнай касметыцы і макіяжы. Выкладчыкі даводзілі, што калі мы хочам стаць мадэлямі, то павіны практыкаваць дэпільяцыю ног, спа-салоны, ліфдэражы і масаж і нават вышыпванне бровуў. У хлопцаў жа з думкай было зусім іншае: яны завальвалі выкладчыкаў пытаннямі пра інтымныя стрыжкі...

Самая цікавае адбылося на практычным занятку па мастацтве макіяжы. Мы павіны былі прынесці цені, туш, аловак, ватныя палачкі і шмат чаго яшчэ. Але мужчыны ёсць мужчыны — мы нават ластэрка не ўзялі. Выкладчыца Аксана Кірылаўна, тая самая з першай лекцыі, была раззлаваная не на жарт. Праз сілу яна дастала са сваёй сумкі касметычку, тлумачыла, як для якой скуры, якімі сляямі, і пад кім вуглом варта наносіць касметыку. У якасці манекена быў выбраны... я.

Першы раз у жыцці мяне фарбавалі. Былі вельмі непрыемна і трохі дзіўнавата. Так як Кірылаўна дастала цені са сваёй сумкі (ад чаго яе і душыла жаба), жанчына пафарбавала толькі адзін бок майго твару. Усё, аказваецца, не так складана: трэба абязначыць скуры і падкрэсліць бровы, вочы, лінію носа. Кірылаўна растлумачыла, чым адрозніваецца макіяж для фотасесій, для

ІЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ЗЕМЕЛЬНЫХ УЧАСТКОВ В ЧАСТНУЮ СОБСТВЕННОСТЬ ГРАЖДАН И ПРАВА АРЕНДЫ ЗЕМЕЛЬНОГО УЧАСТКА В Г. БРАСЛАВЕ И БРАСЛАВСКОМ РАЙОНЕ ОРГАНИЗАТОР: РУП «ВИТЕБСКИЙ ИНСТИТУТ НЕДВИЖИМОСТИ И ОЦЕНКИ»

ЛПТ №	Вид аукциона	Местоположение земельного участка, площадь, кадастровый номер	Условия и ограничения, срок аренды Иккнерно-геологические условия*	Расходы, связанные с изготовлением документации, руб.	Начальная цена, руб.
1		д. Устье Далёковского с/с, Браславского р-на Витебской обл., пл. 0,2496 га, кадастровый № 220882014601000027	- водоохранная зона водного объекта вне прибрежной зоны 0,2496 га (озеро Богинское)	523 812	8 000 000
2		д. Товщина Далёковского с/с Браславского р-на Витебской обл., пл. 0,2492 га, кадастровый № 220882014101000015	- водоохранная зона водного объекта вне прибрежных полос 0,2492 га (озеро Альбенское)	578 464	5 000 000
3		д. Миланши Далёковского с/с Браславского р-на Витебской обл., пл. 0,2500 га, кадастровый № 220882010601000077	- водоохранная зона водного объекта вне прибрежных полос 0,2500 га (озеро Янка)	479 284	10 000 000
4	в частную собственность для строительства и обслуживания жилого дома	д. Маскович (участок № 1) Слободковского с/с Браславского р-на Витебской обл., пл. 0,1454 га, кадастровый № 22088116601000022	- водоохранная зона водного объекта вне прибрежных полос 0,1454 га (озеро Недрово)	486 598	15 000 000
5		д. Верковщина (участок № 5) Слободковского с/с Браславского р-на Витебской обл., пл. 0,2486 га, кадастровый № 22088103601000028	- водоохранная зона водного объекта вне прибрежных полос 0,2486 га (река Друйка); - охранный зона линии электропередачи напряжением до 1000 В 0,0187 га	492 680	5 000 000
6		д. Верковщина (участок № 6) Слободковского с/с Браславского р-на Витебской обл., пл. 0,2490 га, кадастровый № 22088103601000029	- водоохранная зона водного объекта вне прибрежных полос 0,2490 га (река Друйка); - охранный зона линии электропередачи напряжением до 1000 В 0,0173 га	492 680	5 000 000
7	на право заключения договора аренды зем. уч.-ка	под склады в д. Урбаны Межжанского с/с Браславского р-на Витебской обл., пл. 0,0435 га, кадастровый № 22085615301000008	- срок аренды 40 лет; - возмещение потерь сельскохозяйственного производства в размере 1 984 640 рублей	669 601	7 106
8		под строительство торгового объекта в г.п. Видзы, У-1 Браславского р-на Витебской обл., пл. 0,0020 га, кадастровый № 2208554000010000804	- срок аренды 10 лет; - снятие плодородного слоя с площадок застройки и использование его для благоустройства отводимого земельного участка	564 070	36 782
9	в частную собственность граждан обращенное в доход государства имущество	д. Старово Браславского района Витебской области, пл. 0,2202 га, кадастровый № 220882012601000002 с жилым деревянным домом и хоз. постройками	—	—	11 167 470

* инженерно-геологические условия будут определены на стадии производства проектно-изыскательских работ, здания и сооружения на участках отсутствуют. Успевания развития инфраструктуры территории: возможность подключения к инженерным сетям.

1. Аукцион состоится **26 марта 2010 года в 11.00 по адресу: Витебская область, г. Браслав, ул. Советская, 119.**

2. Аукцион проводится в соответствии с Положениями, утвержденными Постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26.03.2008 года № 462, с Положением «О порядке учета, хранения и реализации имущества, изъятого, арестованного или обращенного в доход государства», утвержденном Указом Президента Республики Беларусь от 04.09.2008 года № 559. Победитель аукциона — участник, предложивший наибольшую цену. Условия — наличие не менее двух участников. Заявления и пакет документов в участие принимаются по рабочим дням с 8.00 до 17.00 по адресу: Витебск, ул. Саидиного, 4. Последний день приема заявлений и документов **22.03.2010 года до 17.00.** Заключительная регистрация участников **26.03.2010 года с 10.30 до 11.00** по месту проведения аукциона.

3. К участию допускаются по Лотам 1–6 — физ. лица (граждане Республики Беларусь), по Лоту 7 — физ. и юр. лица, подавшие документы в соответствии с п. 4 настоящего извещения. Задаток за участие в аукционе составляет 10 % от начальной цены лота. Сумма задатка перечисляется на расчетный счет № 3012215570013 в ГФ по Витебской области ОАО «Белинвэстбанк», ул. Ленина, 22/16, код 701. Получатель — РУП «Витебский институт недвижимости и оценки», УНП 390343677.

4. Участнику необходимо в срок, указанный в извещении, подать заявление и подписать Соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона и предоставить следующие документы: гражданином — копия документа, содержащего его идентификационные сведения без нотариального засвидетельствования; индивидуальным предпринимателем — копия свидетельства о государственной регистрации без нотариального засвидетельствования; представителем гражданина или индивидуального предпринимателя — нотариально удостоверенная доверенность, представляющая или уполномочивающая должностным лицом юр. лица Республики Беларусь — доверенность, выданная юр. лицом, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копии

<

Спецыяльны карэспандэнт «Звязды» перадае з Ванкувера

«BELARUS, GO!»

Цёплае і сонечнае надвор'е, якое ўсталявалася ў Ванкуверы, выступае вельмі яркім кантрастам з зімовымі Алімпійскімі гульнямі на ўзбярэжжы Ціхага акіяна. Паўсюль распасціліся цюльпаны і нарцысы, яшчэ крыху — і пачнуць квітнець сады і травы.

Пакуль жа арганізатары Алімпіяды спадзяюцца, што надвор'е ўсё ж прыйдзе ў норму і без вялікіх фінансавых затрат на «вытворчасць» снегу ўдасца правесці паралімпійскія гульні.

Хоць і без снежнай праблемы, якой у гарах не адчуваецца, ужо бачна: мясцовыя жыхары насыцілі вялікім напывам гацей, таму ў гарадскім метро ўважліва ўзіраюцца ў журналісцкую акардыянку, спрабуючы вызначыць нацыянальнае прыналежнасць пасажыра. Мне выдае спартыўны касцюм. Тады адразу можна пачуць вельмі актуальны камплімент: «Belarus! Go!». Наперад, значыць. Прыемна ўсё ж такі адчуваць такія знакі павагі да сябе і краіны, дзе ты жыеш.

Канадцы вельмі далікатна ставяцца да візітэраў з Беларусі па шматлікіх прычынах. Па-першае, хакейная каманда нашай краіны практычна ні чым не горш выступіла ў кваліфікацыйным раўндзе турніру за гаспадароў-канадцаў, а ўчора збіралася аддаць старты дэбютнага камандзе Швейцарыі. Як вядома, хакей у Канадзе — як рэлігія. Але ж паражэнне канадскай зборнай ад суперзвёзды амерыканцаў (3:5) ў апошнім адборачным матчы значна падкасіла веру бальшчыкаў у каманду ў кампані з Хітлі, Нідэрмаерам, Кросбі. Да таго ж па турнірнай сетцы канадцы ў 1/4 фіналу згуляюць з расіянамі. А гэта ўжо вытрымка з віртуальнага меркавання, што дэтармінава будзе згуляць фінальны матч алімпійскага турніру.

Цікава, што самі расіяне ў Ванкуверы асаблівава значэння таму, што хакеістаў чакае ў хуткім часе зборная Канада, не надаюць. Таму Рускі Дом, які быў адкрыты напярэдадні Алімпійскіх гульняў, працуе цяпер на ўсю моц. Праўда, ахвотных яго наведваць настолькі шмат, што яны павінны выстроівацца ў доўгую чаргу, каб паглядзець на тое, што робіцца ўсрэдзіне «шклянога шара».

Нашмат горшы настрой пануе ва ўкраінскім штабе. Алімпіяда пакрысе набліжаецца да свайго завяршэння — а ў скаронцы жоўта-блакітных пакуль ніводнай узагароды. Украінскія журналісты быццам бы ненарокам зрабілі намік калегам-беларусам. Маўляў, беларусам звацца тут ганарова. Вунь глядзіце, колькі людзей хвэрэ за беларусаў на хакейным турніры. Мы стараемся растлумачыць, што гэта сама хакеісты прымусілі сябе паважаць. У якасці яшчэ аднаго аргумента ідзе параўнанне з выступленнем біятлістаў. Пакуль ва ўраінаў нічога не было. Да ўчарашняга дня, калі ў Алімпійскім парку Вістлера прайшла жаночая эстафетная гонка 4х5 км.

Учора ж былі праведзены іспыты і сярэд фрыстайлістаў-мужчын — майстроў паветранай акаратыкі. Пасляхова прайшлі кваліфікацыйны адбор сярэбарны прызёр Алімпіяды-2006 у Турynie Дамітры Дашчынскі, бронзавы прызёр АГ-2002 у Солт-Лэйк-Сіці Аляксей Грышын і Цімафей Слівец. Не прайшоў адбор у лік 12 шчыльняўшых лідар сёлетага спартыўнага сезона Антон Кушнір. Сёння пачынаюць фінальныя скачкі жанчыны — сярэд іх нашы Ала Цупер і Асоль Слівец.

Уладзімір ЗДАНОВІЧ.

Вынікі адзінаццатага дня спаборніцтваў

У гэты дзень найбольшае поспеху дасягнулі немцы і расіяне, на рахунку якіх па тры ўзнагароды. Нарвежцы на п'едэстале падмыкалі двойчы.

Увага беларускіх бальшчыкаў у гэты дзень была прыкаваная да каманднага спрынту ў лыжных гонках і кваліфікацыі фрыстайлістаў. Па суме дзвюх спробаў у лік 12 фіналістаў прабілі тры беларусы: Дамітры Дашчынскі, які заняў па выніках дзюх скачковай 4-е месца, Аляксей Грышын, які размясціўся на 7-м месцы, а таксама Цімафей Слівец, які паказаў 12-ю суму балаў. Ніякай канчальна кваліфікацыя для лідара Кубка свету сёлетага сезона Антона Кушніра. Пасля першай спробы ён займаў 1-е месца, а другі скачок не атрымаў. Беларускі спартсмен дрэнна прызмыліўся і ў выніку заняў толькі 15-е месца, што пакінула яго па-за фіналам.

Лыжныя гонкі

Беларускія лыжнікі Сяргей Дадлічэў і Леанід Карнеенка былі блізка да таго, каб трапіць у лік спаборніцкаў на атрыманне медалю ў камандным спрынце. Аднак літаральна перад фінальнай прамой кваліфікацыяй Леанід, які ішоў другім, перабятыў маршрут і перакрасіў усё надыць. За ўзнагароды змагаліся каманды Чэхіі, ЗША, Францыі, Італіі, Казахстана, Расіі, Нарвегіі, Германіі, Канады і Фінляндыі. Перамогу святкавалі нарвежскія лыжнікі Астэйн Перр-сан і Петэр Хортуг. Другое месца ў актыўнае нямецкіх спартсменаў Ціма Чарнік і Ахсэль Тайхманн, а «бронза» дасталася расіянам Мікалаю Марылаву і Аляксею Петухову. Цікава, што пасля гонкі Аляксей Петухов атрымаў ад журы жоўтую картку. Расіянін няўдала перастроіваўся на суседнюю лыжню і перашкоджаў французам, які ішоў побач і паваліўся ў выніку сутыкнення. Зрэшты, судзі адказалі добразначылім і пазбавіліць узнагароду расіяна за інцыдэнт не сталі, абмежаваныяся жоўтай, а не чырвонай карткай.

Не змаглі прабіцца ў фінал каманднага спрынту і беларускія лыжніцы. У сваёй паўфінальнай гонцы Волга Васілічэў і Кацярына Рудакова занялі 7-е месца з 9 камандаў. Выйгралі гоначку немцы і лыжніцы Эві Заненбахер-Штале і Канадцы Нінда. Сярэбарныя прызёрамі сталі шведкі Шарлота

НЕАФІЦЫЙНЫ МЕДАЛЬНЫ ЗАЛІК		Золата		Серабро		Бронза		Усяго	
Краіна									
1.	Германія	7	9	5	21				
2.	ЗША	7	8	10	25				
3.	Нарвегія	6	3	5	14				
4.	Канада	5	4	1	10				
5.	Швейцарыя	5	0	2	7				
6.	Паўднёвая Карэя	4	4	1	9				
7.	Аўстрыя	3	3	3	9				
8.	Швецыя	3	2	2	7				
9.	Кітай	3	1	1	5				
10.	Нідэрланды	3	1	1	5				
11.	Расія	2	3	6	11				
12.	Францыя	2	2	4	8				
13.	Галандыя	1	1	1	3				
12.	Славякія	1	1	1	3				
14.	Аўстралія	1	1	0	2				
15.	Чэхія	1	0	2	3				
16.	Вялікабрытанія	1	0	0	1				
17.	Польшча	0	3	1	4				
18.	Латвія	0	2	0	2				
19.	Італія	0	1	3	4				
20.	Японія	0	1	2	3				
21.	БЕЛАРУСЬ	0	1	2					
—	Славенія	0	1	1	2				
—	Харватыя	0	1	1	2				
24.	Казахстан	0	1	0	1				
—	Фінляндыя	0	1	0	1				
—	Эстонія	0	1	0	1				

Хочаце — верцеце

ЛЮБІМАЯ ЕЖА МУЖЧЫНЫ НАЙЛЕПШ РАСКАЖА ПРА ЯГО

Вучоныя ўжо даўно выявілі ўзаемазвязз паміж характарам чалавека і яго гастронамічным прыхільнасцямі. Зразумела, меню ў розных людзей самае разнастайнае, і ядзім мы самыя розныя прадукты, але ўсё ж штосці мы любім есці найбольш і гатовыя ўжываць хоць кожны дзень, а ад нейкай ежы нас проста адварочвае, якой бы смачнай і здаровай яна ні была. Такім чынам, пазнаём характар сяброў, калег і каханых, зазірнуўшы да іх у талерку.

У кожнага чалавека ёсць свае фаварыты, у тым ліку і ў ежы. Асабліва лёгка па ежы вызначыць характар мужчын. З жанчынамі тут усё больш проста і зразумела: часта яны адмаўляюць сабе ў любімых ласунах з-за дыет ці ж ядуць ненавідныя прадукты, та-мо што тыя, думаючы яны, карысныя для здароўя і абяцаюць вечную маладосць.

Такім чынам, прыступім.

Прыхільнікі шакаладу і салодкага

Для здароўя карысны толькі горкі шакалад, яго рэкамендуюць есці не больш за дзве-тры долькі на дзень. Калі ваш мужчына паглынае пліткі малочнага шакаладу, ёсць «снікерсы», шакаладныя батончыкі, печыва, вафлі і іншыя ласункі, а ў кубак з чаем кладзе па 3-4 лыжкі цукру, гэта кажа пра тое, што яму ў жыцці не хапае каханна і паразумення.

Ласуны вельмі прывязаны да сяброў, сямі, калегаў па працы. Нават самыя дрэбныя рознагалосі (не кажучы ўжо пра буйныя скандалы

і сваркі) высвятлены адноснаў ці выхадныя, праведзеныя ў адзіноце, — для іх гэта не дрэбная жыцця, а сур'ёзныя праблемы. Ласуны будуць капацца ў сабе, высвятляючы прычыну, можна сказаць, будуць грызці сябе знутры. Адчуваючы незадаволенасць сабой, яны падбадзёрваюць сябе салодкім.

Аматары мяса — людзі рэалістычныя, уладныя і агрэсіўныя. Такія мужчыны проста «звяржэюць», калі замест смажанага мяса прапанаваць ім на вярчу лёгкую агародніннуую салату з аліўкавым маслам.

Захалпенне малочнымі прадуктамі выдае жаданне мужчыны пра кагосці ўвесь час клапаціцца. Мужчына, які п'е малако, кефір, любіць ражанку і сыраватку, а раніцу пачынае з ёгурта — вельмі клопатлівы і далікатны чалавек. Прыхільнікі малака любяць жывёл і дзяцей і не ўяўляюць свайго жыцця без вялікай сямі. Адзінока мужчыны, які правіла, заводзяць сабак ці коту. Жыць аднаму ў кватэры для такога чалавека проста невыносна.

Любоў да арэху паказвае пра пастаяннае жаданне быць першым, ва ўсім перамагаць.

Прыхільнікі фаст-фуда і аматары пажавачы сухарыкі і чыпсы любяць усё

БЕЛАРУСЬ І ЛІТВА: ВЫЗНАЧАЛЬНЫ ПРЫНЦЫП АДНОСІНАЎ — ДОБРАСУСЕДСТВА

(Заканчэнне)

Пачатак на 1-й стар.

Ён учыць зацікаўленасць прэзідэнта суседняй краіны ў развіцці ўзаемаадносінаў з Беларуссю. Тое, што такая зацікаўленасць існуе і ў літоўскім грамадстве, пацвердзілі інтэрв'ю-апытанні, што праводзіліся напярэдадні і пасля візіту.

Летась адбыліся дзве сустрэчы прэм'ер-міністраў абедзвюх краін. Першая сустрэча прэм'ер-міністраў Беларусі Сяргея Сідорскага з прэм'ер-міністрам Літвы Андрасам Кубілюсам прайшла 26 чэрвеня ў Гродне, другая — у Літве падчас згаданых Дзён эканомікі, навукі і культуры ў Літве.

Крыху засмуачваюць эканамічныя фактары. Нягледзячы на меры па актывізацыі двухбаковага таваразвароту летась ён склаў 565,5 млн долараў ЗША, скараціўшыся на 33,7 % у параўнанні з 2008 годам. Экспарт паменшыўся на 40,1 % (370,8 млн долараў), імпорт — на 16,6 % (194,83 млн долараў). Хоць сальда станоўчае — 175,97 млн долараў.

Радуе іншае — па выніках інвентары года аб'ём паступлення індустрыі ў беларускую эканоміку з Літвы склаў 32,96 млн долараў пры заданні 13,0 млн долараў, што ў 2,1 раз больш, чым за 2008 год. З іх 87,1 % прыпадае на прамыя інвестыцыі. Пры гэтым у беларускім экспарте з'явіліся і новыя пазіцыі — за 2009 год пастаўлена 911 новай беларускай таварнай пазіцыі.

— Калі адзіц ад эканомікі, што сёння ўплывае беларуская дыяспара ў Літве? — І ў колькасцы, і ў арганізацыйным плане? — Аб'яднанне беларускіх гра-

мадскіх арганізацый (АБГА) ў Літве зарэгістраванае Міністэрствам юстыцыі Літоўскай Рэспублікі ў 1997 годзе, цяпер у яго ўваходзяць 19 беларускіх грамадскіх арганізацый.

З іх найбольш актыўна працуюць у плане захавання гісторыка-культурнай спадчыны і падтрымання суязнаў з этнічнай радзімай беларускі культуры цэнтр «Крок» у г. Вісагінасе, каардынатар — Алег Давідзюк; беларускі культурны цэнтр у г. Шальчынкінаі, старшыня — Мікалай Амалевіч; беларуская грамадская арганізацыя «Крыніца» ў г. Клайпедзе, старшыня — Алена Мірончык; Беларускае таварыства Швенчэнскага раёна — кіраўнік Ніна Сувсіна; беларуская грамадская арганізацыя ў г. Шаўляі, старшыня — Георгій Пракаповіч; таварыства беларускай культуры ў г. Друскінінкаі, старшыня — Іван Ломаць.

Аб'яднанне шмат працуе па захаванні беларускай нацыянальнай культуры ў Літоўскай Рэспубліцы, праводзіць культурна-асветніцкую дзейнасць, накіраваную на ўрацаванне беларуска-літоўскіх дыяспорскіх адносінаў. Стала традыцыя і правядзенне штогадовых святву беларускай песні (з 1995 года), старажытнага абрадавага свята «Курпачы», дзён беларускай культуры, мерапрыемстваў па ўвекавечванні паміж выдатнымі суайчыннікамі, папулярызаванні памятных датаў беларускага гістарычнага календара.

Аб'яднанне і Таварыства беларускай культуры «Спадчына» (г. Друскінінкаі) заахвочаны ўпаўнаважаны на справы рэлігій і нацыянальнасці за поспехі ў рэалізацыі праектаў развіцця ўзаемавыгаднага супрацоўніцтва адміністрацыйна і дыстанцыйна. Прагісваецца, што не могуць быць прыватнымі ўніверсітэты і акадэміі. За якасць аднадушна адказвае сама ўстанова, але кантроль за яго дзейнасцю будзе весці дзяржава. Адукацыйная дзейнасць ліцэнзуецца, усё ўстаноўва акрэдытуецца і атэстуецца.

— Мяркую, многія кіраўнікі ВНУ асцідзі і такую новую норму, што сродкі атрыманыя ВНУ ад дзейнасці камісіі, нацыянальнай Акадэміі навук, Дзяржаўнага Камітэта па навуцы і тэхналогіям. Свае пазіцыі агучвала і кіраўніцтва шэрагу ВНУ.

Нагадаем, што праект кодэкса замацоўвае свецкі характар навучання, адрасную сацыяльную абарону студэнтаў, забарону на стварэнне ў ВНУ палітычных партый і дзейнасць рэлігійных арганізацый. Доктрацыя памер заробкаў прафесараў-выкладчыкаў складу на ўзроўні 150 адсоткаў ад сярэднямесячнага заробку працаўнікоў прамысловасці. Вышышнюю адукацыю па-ранейшаму можна будзе атрымліваць вочна (на дзённай і вярчэрняй форме), а таксама завоч-

на і дыстанцыйна. Прагісваецца, што не могуць быць прыватнымі ўніверсітэты і акадэміі. За якасць аднадушна адказвае сама ўстанова, але кантроль за яго дзейнасцю будзе весці дзяржава. Адукацыйная дзейнасць ліцэнзуецца, усё ўстаноўва акрэдытуецца і атэстуецца.

— Гэта добры падыход, — мяркуюе У. Здановіч, — таму што многія маладыя людзі не змаглі правяць сябе ў навуцы толькі па прычыне абмежаваннага доступу да напісання дысертацый, абароне.

Дарчы, пра абарону. Усе мы ведаем, што далёка не кожны аспірант становіцца кандыдатам. Па-

вадзіца работа па пошуку, вывучэнні і садзейнічэнні захоўванню каштоўнасцей беларускай спадчыны для мясці. Калектывы беларускай дыяспары з Літвы рэгулярна запрашаюцца на мерапрыемствы, якія праводзяцца ў Беларусі.

Штогод праводзяцца святы беларускай песні, прычым праходзяць яны па ўсёй Літве. Такія святы ўжо адбыліся ў Вільнясе, Вісагінасе, Клайпедзе. У 2009 годзе свята беларускай песні прайшло ў г. Шальчынкінаі, у месцы, дзе кампактна пражываюць беларусы і паліякі. Пры поўным аншлагу выступілі самадзейныя калектывы беларусаў з Вільняса, Шальчынкінаі, Вісагінаса, Швенчэнскага, Клайпеды і іншых гарадоў Літвы.

У рамках мерапрыемстваў, прымеркаваных да правядзення ў 2009 годзе Года роднай зямлі, Пасольства сумесна з Аб'яднаным беларускіх грамадскіх арганізацый у Літве наладзіла 3—5 снежня 2009 г. у гарадах Вісагінаса, Вільнюс і Шальчынкінаі гастролі заслужанага аматарскага калектыва Рэспублікі Беларусь тэатра імя Уршулі Радзівіл Нясвіжскага раённага цэнтру культуры і адпачынку. Тэатр паказаў для дыяспары спектакль па п'есе А. Дударова «Чорная панна Нясвіжа» (на беларускай мове).

Калектывы беларускай дыяспары з Літвы рэгулярна запрашаюцца на мерапрыемствы, якія праводзяцца ў Беларусі. Ансамбль «Світанак» Беларускага культур-

нага цэнтру «Крок» з г. Вісагінаса ўзяў удзел 27—28 чэрвеня 2009 г. у XVI Міжнародным фестывалі песні і музыкі «Дняпроярскія галасы ў Дуброўне», а таксама ў святковых мерапрыемствах, прысвечаных 65-годдзю вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў у гады Вялікай Айчыннай вайны ў пачатку ліпеня ў г. Смаргоні. Ансамбль беларускай песні «Купалінка» з г. Клайпеды ўдзельнічаў 28 лістапада 2009 г. у Міжнародным фестывалі-конкурсе «Песні памежжа» ў в. Рымдзюны Астравецкага раёна.

Пасольства і дзяржаўныя ўстановы Беларусі надаюць вялікае значэнне працы, накіраванай на захаванне ў Літве Вільняскага сярэдняй школы імя Францыска Скарыны з беларускай мовай навучання. Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь, Апарат Упаўнаважанага па справах рэлігій і нацыянальнасці, Камітэт па адукацыі Мінскага гарадскога выканаўчага камітэта аказваюць метадычную, кансультатывую, рэкамендацыйную дапамогу, забяспечваюць беларускімі падручнікамі, садзейнічаюць у праходжанні педагогамі курсовай падрыхтоўкі на базе ўстаноў павышэння кваліфікацыі Беларусі, аздараўленні навукоўцаў. Мінскі гарадскі выканаўчы камітэт наладзіў працу беларускіх будаўніцтваў на рамоне 9 класаў, ваў і вестыбуля літоўскай школы да новага навукова-адукацыйнага года, перададзена таксама новая школьная мэбля і падручнікі. У 2010 годзе плануецца завяршыць працу на рамоне класаў і падсобных памяшканняў, якія засталіся.

(Заканчэнне будзе.)

Сумесна з суайчыннікамі пра-

вадзіца работа па пошуку, вывучэнні і садзейнічэнні захоўванню каштоўнасцей беларускай спадчыны для мясці. Калектывы беларускай дыяспары з Літвы рэгулярна запрашаюцца на мерапрыемствы, якія праводзяцца ў Беларусі.

Штогод праводзяцца святы беларускай песні, прычым праходзяць яны па ўсёй Літве. Такія святы ўжо адбыліся ў Вільнясе, Вісагінасе, Клайпедзе. У 2009 годзе свята беларускай песні прайшло ў г. Шальчынкінаі, у месцы, дзе кампактна пражываюць беларусы і паліякі. Пры поўным аншлагу выступілі самадзейныя калектывы беларусаў з Вільняса, Шальчынкінаі, Вісагінаса, Швенчэнскага, Клайпеды і іншых гарадоў Літвы.

У рамках мерапрыемстваў, прымеркаваных да правядзення ў 2009 годзе Года роднай зямлі, Пасольства сумесна з Аб'яднаным беларускіх грамадскіх арганізацый у Літве наладзіла 3—5 снежня 2009 г. у гарадах Вісагінаса, Вільнюс і Шальчынкінаі гастролі заслужанага аматарскага калектыва Рэспублікі Беларусь тэатра імя Уршулі Радзівіл Нясвіжскага раённага цэнтру культуры і адпачынку. Тэатр паказаў для дыяспары спектакль па п'есе А. Дударова «Чорная панна Нясвіжа» (на беларускай мове).

Калектывы беларускай дыяспары з Літвы рэгулярна запрашаюцца на мерапрыемствы, якія праводзяцца ў Беларусі. Ансамбль «Світанак» Беларускага культур-

нага цэнтру «Крок» з г. Вісагінаса ўзяў удзел 27—28 чэрвеня 2009 г. у XVI Міжнародным фестывалі песні і музыкі «Дняпроярскія галасы ў Дуброўне», а таксама ў святковых мерапрыемствах, прысвечаных 65-годдзю вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў у гады Вялікай Айчыннай вайны ў пачатку ліпеня ў г. Смаргоні. Ансамбль беларускай песні «Купалінка» з г. Клайпеды ўдзельнічаў 28 лістапада 2009 г. у Міжнародным фестывалі-конкурсе «Песні памежжа» ў в. Рымдзюны Астравецкага раёна.

Пасольства і дзяржаўныя ўстановы Беларусі надаюць вялікае значэнне працы, накіраванай на захаванне ў Літве Вільняскага сярэдняй школы імя Францыска Скарыны з беларускай мовай навучання. Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь, Апарат Упаўнаважанага па справах рэлігій і нацыянальнасці, Камітэт па адукацыі Мінскага гарадскога выканаўчага камітэта аказваюць метадычную, кансультатывую, рэкамендацыйную дапамогу, забяспечваюць беларускімі падручнікамі, садзейнічаюць у праходжанні педагогамі курсовай падрыхтоўкі на базе ўстаноў павышэння кваліфікацыі Беларусі, аздараўленні навукоўцаў. Мінскі гарадскі выканаўчы камітэт наладзіў працу беларускіх будаўніцтваў на рамоне 9 класаў, ваў і вестыбуля літоўскай школы да новага навукова-адукацыйнага года, перададзена таксама новая школьная мэбля і падручнікі. У 2010 годзе плануецца завяршыць працу на рамоне класаў і падсобных памяшканняў, якія засталіся.

Пасольства і дзяржаўныя ўстановы Беларусі надаюць вялікае значэнне працы, накіраванай на захаванне ў Літве Вільняскага сярэдняй школы імя Францыска Скарыны з беларускай мовай навучання. Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь, Апарат Упаўнаважанага па справах рэлігій і нацыянальнасці, Камітэт па адукацыі Мінскага гарадскога выканаўчага камітэта аказваюць метадычную, кансультатывую, рэкамендацыйную дапамогу, забяспечваюць беларускімі падручнікамі, садзейнічаюць у праходжанні педагогамі курсовай падрыхтоўкі на базе ўстаноў павышэння кваліфікацыі Беларусі, аздараўленні навуко

СТРАХАВАЦЦА АД НЕЧАКАНАСЦЯЙ — ЗНАЧЫЦЬ РЫЗЫКАВАЦЬ З РОЗУМАМ

...Больш як дзесяць гадоў таму, калі гэта прадпрыемства рабіла толькі першыя крокі, тут працавалі ўсяго чатыры чалавекі. Сёння ж колькасць спецыялістаў перавышае 250 чалавек, а РУП «Белэксимгарант» — адзін з лідараў страхавання ў Беларусі і адзіная арганізацыя, наделеная выключным правам страхавання экспертных рызык з падтрымкай дзяржавы і ад імя Рэспублікі Беларусь. Менавіта гэта кампанія першая сярод беларускіх страхавальнікаў атрымала ад міжнароднага рэйтынгавага агенцтва рэйтынг фінансавай устойлівасці, што на знешнім рынку значыць вельмі многа.

За гэтыя поспехі цяперашняе кіраўніцтва кампаніі ўдзячна экс-генеральнаму дырэктару прадпрыем-

ства Вячаславу Дзмітрыевічу БАЛІБОКУ. Найперш — за ідэю, за арганізатарскія здольнасці па згуртаванні моцнай, кваліфікаванай каманды, за ўменне ўвабодзіць ідэю ў жыццё — стварыць дзяржаўную страхавую кампанію, якая прымуся сабе паважаць не толькі на ўнутраным страхавым рынку, але і ў міжнароднай супольнасці. «Мы, у сваю чаргу, стараемся не страчваць завяжаных пазіцый, развіваем гэту сістэму, дзелімся вопытам з брацімі краінамі — ні ў Расіі, ні ва Украіне, ні ў іншых постсавецкіх рэспубліках падобных страхавых агенцтваў дазэтуль няма», — заўважае цяперашні генеральны дырэктар Геннадзь Антонавіч МІЦКЕВІЧ.

Генеральны дырэктар РУП «БЕЛЭКСИМГАРАНТ» Геннадзь МІЦКЕВІЧ.

НЕ СПЫНЯЦЦА. І ГЛЯДЗЕЦЬ НАПЕРАД

Толькі сапраўды моцныя людзі здольныя, не замыкаючыся на ўласных праблемах (а ў кога іх няма?), працігнуць руку дапамогі іншым. Тое ж, на нашу думку, датычыцца і прадпрыемстваў. «Белэксимгарант» не афіцыйна шырока сваё дабрачыннае дзейнасць — проста з года ў год выступае аяры і падтрымкай для многіх устаноў, што маюць у тым патрэбу. Летась атрымалі адчувальную фінансавую дапамогу, напрыклад, федэрацыя баскетбола (асабліва жаночая зборная, якая выдатна паказала сябе на міжнародных спаборніцтвах), многія дзіцячыя дамы, праваслаўная царква, сёлетра ў студзені прыемныя падарункі ад спонсараў паступілі ўжо ў беларускую федэрацыю валеболіба — і працэс, як кажуць, ідзе няспына.

...Міжнароднай практыцы для падтрымкі нацыянальнага эксперта паміа страхавых агенцтваў часта ствараюцца яшчэ экспертныя банкі, якія займаюцца толькі фінансаваннем эксперта. Такой спецыялізаванай структуры ў Беларусі пакуль што няма. На думку спецыялістаў, стварэнне экспертнага банка ў Беларусі, прычым абавязкова дзяржаўнага — пытанне надзвычайна актуальнае для развіцця экспертнага крыдытавання і ўвогуле для выканання дзяржаўнай праграмы па пашырэнні эксперта. Так што гэта можна лічыць адной з задач, якія «Белэксимгарант» бачыць перад сабой у найбліжэйшай перспектыве. Аднай — але далёка не адзінай.

— Асноўная наша задача, вызначаная Указам № 534, — садзейнічаць эксперта страхавання, — разумею Геннадзь Міцкевіч, — а таксама ўдзел у дзяржаўных праграмах, накіраваных на пашырэнні і развіцці эксперта Рэспублікі Беларусь. Безумоўна, мы і надалей будзем удзяляць і прадстаўляць Беларусь у міжнародных спецыялізаваных

КРЫЗІС ПОСПЕХУ НЕ ПЕРАШКОДА

— Бадай, адно з першых пытанняў, якое задаюць апошнім часам журналісты кіраўнікам буіных кампаній: як паўплываў на вашу дзейнасць праслаўты эканамічны крызіс?

— Безумоўна, фінансавая-эканамічны крызіс адбыўся на нашай працы самым непасрэдным чынам. Як паўплываў ён і ўвогуле на ўсю эканоміку Рэспублікі Беларусь — гэта датычыцца і бюджэту, і вельмі істотнага зніжэння эксперта, непастаннага валютнай выручкі да нашых прадпрыемстваў-экспарцёраў... Таму тэа механізмы, якія прадугледжаны сістэмай ільготнага крыдытавання і страхавання экспертных кантрактаў у нашай краіне, вызначаныя Прэзідэнцкім Указам № 534 ад 25.08.2006 года «Аб садзейнічэнні развіцці эксперта тавараў (работ, паслуг)», аказаліся вельмі да месца ў гэтых умовах. Аб гэтым наглядна сведчаць лічы развіцця экспертнага страхавання ў Беларусі. Нашымі паслугамі сёлета скарысталіся больш за 80 беларускіх прадпрыемстваў-экспарцёраў, такіх, як Мінскі трактарны завод, Мінскі аўтазавод, БелАЗ, «Магілёўліфтмаш», «Бабруйскаграмаш», «Гомсельмаш» і іншыя. За мінулы год у нас было заключана з гэтымі прадпрыемствамі 2318 дагавораў страхавання экспертнай рызык з падтрымкай дзяржавы з сумай страхавога пакрыцця экспертных кантрактаў на 688,4 мільярд рублёў. У параўнанні з 2008 года колькасць дагавораў вырасла ў 2,4 разы, а аб'ём страхавога пакрыцця экспертных кантрактаў — амаль у 6 разоў, сума страхавых прэмій павялічылася ў 2,9 раза. Надаўна адбылася пашырэння калегія Міністэрства фінансаў з уключэннем віцэ-прэм'ера Ул. Кабыкова, і нам вельмі прыемна, што ўрад краіны адначасна, у страхавым партфелі «Белэксимгарант» доля экспертнага страхавання ў параўнанні з мінулым годам павялічылася ў 2 разы і дасягнула 22 працэнту. У адпаведнасці з Рэспубліканскай праграмай развіцця страхавой дзейнасці на 2009 год, «Белэксимгарант» перавыканаў асноўныя паказчыкі па тэмпах росту паступлення страхавых

У час пасяджэння Пражскага клуба Міжнароднага саюза страхавальнікаў крыдытаў і інвестыцый (Бернскага саюза), якое летась прайшло ў Мінску. Удзел у пасяджэнні ўзяў прадстаўнік беларускага боку Вячаслаў БАЛІБОК.

— Геннадзь Антонавіч, а як беларуская экспертна-крыдытнае агенцтва, якім па сутнасці з'яўляецца ваша прадпрыемства, можна ўвогуле паўплываць на замежныя «непалітычныя»?

— Як паказваў мінулы год, пэўныя праблемы з аплатай па кантрактах сапраўды існуюць. У гэтых выпадках мы выконваем свае абавязкі перад нашымі прадпрыемствамі — працуем з іх контрагентамі па вяртанні валютнай выручкі на тэрыторыю Рэспублікі Беларусь. У асноўным гэта датычыцца палітычных рызык. Увогуле, мы страхуем экспертныя кантракты ад камерцыйных і палітычных рызык. Да камерцыйных належыць, напрыклад, часовае неплацежаздольнасць або банкруцтва замежнага прадпрыемства, з якім заключаны кантракт, а да палітычных — усё тое, што залежыць ад дзейнасці ўлады. Які прыклад такой рызык — неканвертацыя мясцовай валюты, у сувязі з чым адбываецца затрымка ў аплаце па знешнегандлёвым кантракце. Так, існуючыя праблемы з вяртаннем валютнай выручкі з Украіны. Што ў такім выпадку робім мы? Па сваіх каналах выходзім напярэй на гэтыя прадпрыемствы, калі сапраўды — на ўзровень урада, размаўляем з там-

А «Белэксимгарант», выкарыстоўваючы субрагацыю — пераход права патрабавання пакрыцця нанесенага ўрону ад страхавальніка да страхавальніка, — наступова вяртае ў Беларусь нявыплачаныя ў час грошы.

На жаль, і ў беларускіх прадпрыемстваў таксама ёсць складанасці з разлікамі — летась, напрыклад, толькі палёўскае экспертна-страхавая карпарацыя мела справу па 66 выпадках з беларускімі даўнікамі. Але гэта, падкрэсліваюць спецыялісты страхавога бізнесу — сусветная тэндэнцыя, і засцерагае ад падобнай сітуацыі на 100 працэнтаў не ў стане ніводнага кампанія.

«На наступную пяцігодку, 2011—2015 гг., мы распрацоўваем праграму развіцця нашай прадпрыемства, будзем шукаць развіцці па шэрагу прынцыповых кірункаў, у тым ліку па субрагацыі, рабоце з контрагентамі, так званай андрэаціўнай рабоце і іншых. Пры гэтым мы не ізаляваныя ад знешняга свету, падтрымліваем шчыльныя стасункі з замежнымі калегамі — страхавымі агенцтвамі, якія ўваходзяць у Міжнародны саюз страхавальнікаў крыдытаў і інвестыцый, і можам значнаць, што аналічны працэс удакладнаецца экспертнага страхавання ідзе ва ўсім свеце».

ларускаму боку? Па-першае, больш цесны кантакт з іншымі краінамі дазваляе лепш выявіць замежных контрагенту — іх фінансавую ўстойлівасць, плацежаздольнасць і г.д., па-другое, каштоўную магчымасць абменьвацца вопытам і павышаць кваліфікацыю супрацоўнікаў, а значыць, рабіць экспертнае страхаванне яшчэ больш надзейным і якасным, сумесна праводзяць беларуска-закежныя знешнегандлёвыя практы.

ГЭТА — НАША З ТАБОЙ ГЕАГРАФІЯ

— Ці змянілася геаграфія экспертнага страхавання? Раней у лідарах традыцыйна былі Расія, Польша, Літва, потым на першы план вышлі Венесуэла, Кітай...

— Гэта залежыць ад нашых прадпрыемстваў-экспарцёраў, наскількі актыўна яны шукаюць новыя рынкі збыту ці застаюцца на старых, насяджаных месцах. Летась, напрыклад, Расія мы крху згубілі — упалі пастаўкі сельгастэхнікі, аўтамабільнай, некаторых іншых відаў тэхнікі. Затое ў геаграфіі страхавога пакрыцця з'явіліся абсалютна новыя краіны, напрыклад, Пакістан (у нас застрахаваныя вялікія кантракты Мінскага трактарнага завода з тамтэйшымі кампаніямі), Сірыя, Нікарагуа, Захоўваюць свае пазіцыі краіны СНД — Узбекістан, Казахстан, Украіна, Азербайджан, Кыргызстан, але актыўнаваўся таксама ўсходні накірунак — Кая, Ганкон, Тайвань, Кітай.

Што да геаграфіі, так бы мовіць, унутранай, то на сёння ў «Белэксимгарант» ёсць філіялы ва ўсіх абласцях Беларусі і ў горадзе Мінску. Прычым напрыканцы 2008 года работа філіялаў была прыпыноўва зменена: раней асноўны наіскі ў экспертны страхаванні рабіўся на цэнтральных офісах, які напрацоўваў вопыт, практыку, найбольш паспяховае схем, а з пачатку 2009 года экспертнае страхаванне займаюцца і самі філіялы, дзейнасць якіх куріруе асобнае ўпраўленне ў цэнтры. Аднаводна, вырасла і доля экспертнага страхавання ў рэгіёнах — асабліва вызначыліся «Белэксимгарант-Гродна», «Белэксимгарант-Магілёў» і «Белэксимгарант-Мінск». У філіялах уведзены пасады намеснікаў дырэктараў, якія непасрэдна займаюцца экспертным страхаваннем, усё структуры забеспечаны спецыялістамі. Каля 80 працэнту спецыялістаў, якія займаюцца экспертным страхаваннем, абавязкова валодаюць замежнымі мовамі, а таксама не радзей, чым раз у квартал праходзяць тэхнічную вучобу ў Мінску — знаёмляцца са зменамі ў заканадаўстве, разглядаюць канкрэтыя прыклады, словам, пастаянна ўдакладнаюцца кваліфікацыю.

АКТУАЛЬНЫЯ І ПЕРСПЕКТЫВНЫЯ

Сярод найбольш актуальных сёння і перспектывных напрамкаў дзейнасці дырэктар называе той, які датычыцца дзяржаўнай праграмы па прасоўванні беларускіх тавараў на ўмовах міжнароднага лізінгу. Мэты гэтай праграмы — максімальна садзейнічаць механізмам лізінгу для рэалізацыі ачынай прадуцці, у першую чаргу аямаслоавай, за межамі краіны. Летась у Беларусі былі створаны нацыянальны лізінгавы апэратар «Прамагэлізінг», адным з акцыянераў якога выступілі «Белэксимгарант», распрацаваўшы ў межах страхавання экспертных рызык з падтрымкай дзяржавы асобную схему страхавання лізінгавых апэрацый.

Акрамя прыярытэтнага кірунку — страхавання экспертных рызык, «Белэксимгарант» распрацоўвае яшчэ мноства іншых відаў страхавання. Напрыклад, забяспечвае таксама ахову маёмасці Беларусі за мяржой. Аднак калі доля першых у агульным страхавым партфелі нязлічальна расце, то колькасць «маёмасці» кантрактаў застаецца стабільнай, і нават калі наступнае страхаванне выпадак (як гэта было ў Чэхіі ў 2002 годзе, калі ад вялікай паводкі пацярпеў будынак беларускага пасольства), праблем з рамонтам ці аднаўленнем памяшканняў не паўстае — гэтыя пытанні свачасова дапамагаюць вырашаць МЗС і Міністэрства фінансаў.

Усяго ж, паводле атрыманай ліцэнзіі, РУП «Белэксимгарант» мае права на аказанне паслуг па 45 відах страхавання, у тым ліку з абавязковай і 42 добраахвотна. У асноўным разлічаныя яны на работу з рырыдычнымі асобамі. Але гэта не значыць, што супрацоўнікі страхавога прадпрыемства сядзяць і чакаюць, пакуль гара дойдзе да Магамета, і да іх валом пойдзе кліент — наадварот, трэба яшчэ адшукаць зацікаўленых, давесці да вядучых прадпрыемстваў-экспарцёраў у розных галінах вытворчасці патрэбную інфармацыю, падабраць расказаць пра сістэму льготнага крыдытавання і страхавання экспертных кантрактаў і пра тое, чым яна можа дапамагчы кожнаму канкрэтнаму вытворцу.

ДАВЕДКА
Для экспарцёраў актуальныя, напрыклад, такія віды страхавання экспертных рызык, як страхаванне картка, сярэдне- і доўгатэрміновыя экспертныя кантракты ад палітычных і камерцыйных рызык; страхаванне інвестыцый рэзідэнтаў Рэспублікі Беларусь з замежных дзяржавах ад палітычных рызык; страхаванне рызык неплацежнасці экспертнага крыдыта, што прадстаўляе міжземнае пакупніку ачынай прадуцці, і іншыя. Паўны іх пералік, прадугледжаны Указам № 534, змешчаны на сайце РУП «Белэксимгарант» www.eximgarant.by. Там жа можна знайсці тэксты ўсіх заканадаўчых актаў, прынятых у нашай краіне, што датычыцца страхавой дзейнасці, парадку правядзення знешнегандлёвых апэрацый і г.д., а таксама паабавязна звесткі аб кампаніі, у тым ліку фінансавыя паказчыкі яе дзейнасці — каб прадпрыемства-экспарцёры былі ўпэўненыя, што «Белэксимгарант» забяспечыць выкананне прынятых на сябе абавязавальнасцяў. Так, на 1 студзеня 2010 года ўласны капітал кампаніі складае 445 млрд рублёў (гэта ўзровень моцнага банка), статыўны фонд — 435,7 млрд рублёў, страхавыя рэзервы — 21,6 млрд рублёў. Акрамя таго, у рэспубліканскім бюджэце на 2010 год прадугледжана 185,7 млрд рублёў на бюджэтыя пазыкі для выплаты страхавой кампенсацыі пры недахопе ўласных сродкаў.

Намеснік начальніка ўпраўлення добраахвотнага медыцынскага страхавання Вера СТАНЕВІЧ (справа) і яе калегі Вольга ПІТРОВА, Марыя КУДРАЧОВА.

Самы лепшы і дзейны спосаб — не абстрактная рэклама сваёй паслугі, а выхад непасрэдна на прадпрыемствы, — вырашылі ў «Белэксимгаранце», і з 2009 года прауюць менавіта па такой схеме. Летась спецыялісты наведвалі больш як 500 прадпрыемстваў-экспарцёраў. Цяпер жа рабіць гэта можна і больш масава: з пачатку мясцовых упадаў пытанні экспертнага страхавання выносяцца на адмысловыя нарады і семінары, куды запрашаюцца прадстаўнікі вядучых прадпрыемстваў горада, раёна ці вобласці.

— Такія сустрэчы з прадстаўнікмі прадпрыемстваў заўжды даюць плён, — перакананы генеральны дырэктар, — бо мы бачым, якія пытанні іх хвалюць, якая падтрымка патрэбная. Сёння нашы прадпрыемствы маюць патрэбу ў абаротных сродках, таму вышуняць вяртацца ў банкні па крыдыты — таму іх цікавіць, якім чынам выкарыстоўваць механізм ільготнага крыдытавання, як узяць такі валютны крыдыт, што абдыдзецца ў параўнанні са звычайным на парадкаў танней, не 14 %, а, скажам, усюго 4 %. Летась, дарчы, у заканадаўства былі ўнесены пэўныя змяненні, каб уручылаць гэта пытанне для банкаў. Раней, калі банк выдаваў так званы крыдыт пакупніку — нерэзідэнтаў Рэспублікі Беларусь, па рэалізацыі беларускага знешнегандлёвага кантракта, то яму неабходна было ствараць у поўным аб'ёме спецыяльныя рэзервы. Цяпер жа банкі маюць права не ствараць рэзервы па такіх крыдытах, калі ёсць у наяўнасці страхавы поліс «Белэксимгарант».

Яшчэ адным заўважным вынікам сустрэч з кіраўнікамі прадпрыемстваў стала актывізацыя такога кірунку, як добраахвотнае страхаванне медыцынскіх выдаткаў. Працадуўцы ўсё часцей прыходзяць да высновы, што забяспечыць гэтыя полісы

Тэгеран. Геннадзь МІЦКЕВІЧ падчас падпісання міжнароднага пагаднення аб супрацоўніцтве.

для сваіх работнікаў (прычым з выдаткаў на сабекошт, а не з прыбытку) — справа значна больш выгадная, чым аплачваць бальнічныя і дазваляць супрацоўнікам губляць час з чаргаў у паліклініках. На сёння ўжо больш як 8000 работнікаў прадпрыемстваў застрахаваны такім чынам. У «Белэксимгаранце» створана асобнае ўпраўленне медыцынскага страхавання, якое супрацоўнічае з лепшымі сталічнымі і абласнымі медустановамі; высокакваліфікаваныя ўрачы розных спецыяльнасцяў, у тым ліку «вузкія» спецыялісты, кругласутачна знаходзяцца на сувязі з пацыентамі. Важны штыр да агульнай карціны: за ўвесь час ніводнага наранання на аказаную дапамогу ад застрахаваных не было.

арганізацыя, падтрымліваць кантакты з замежнымі экспертна-страхавымі агенцтвамі... І адзначана, нельга забывацца на работу з калегамі, бо сёння ў Беларусі «заканадаўчаў моды» ў гэтым кірунку, акрамя «Белэксимгарант», няма, нават вядучая эканамічная ВНУ актыўна прыцягвае нашых спецыялістаў для чытанья лекцый па экспертным страхаванні. Затое дзякуючы гэтым мы штогод прыгладзем сабе новыя кадры, запрашаем студэнтаў на практыку, і тых, хто добра сябе зарэкамендуе, з задавальненнем прыямаем на працу.

Матэрыял падрыхтаваў Віктарыя ЦЕЛЯШУК, Вярніна ХІЛЬКЕВІЧ. Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА і з архіва прадпрыемства.

Ліцэнзія № 02200-0407063 выдана Міністэрствам фінансаў Рэспублікі Беларусь 23.04.2008 г. ад 23.04.2013 г. УНП 101421508.

Начальнік аддзела Алеся ФЕДАРАК і начальнік ўпраўлення Кацярына МАЦЮШЭНКА.

ЗАСТРАХАВАЦЬ РЫЗЫК... І СПАЦЬ СПАКОЙНА

На сёння «Белэксимгарант» страхуе экспертныя кантракты беларускіх прадпрыемстваў, заключаныя больш як у 35 краінах свету, або практычна на ўсіх кантынентах, уключаючы Аўстралію, Паўднёвую і Паўночную Амерыку, Еўропу і Азію.

Спецыяліст Юлія ЧЫСТАЯ, галоўны бухгалтар Алена ШАУЦОВА, намеснік галоўнага бухгалтара Алена ВОУКАВА, спецыяліст Дар'я ГВОЗД.

тэйшымі банкам. Такім чынам па мінулым годзе з выдаткаў, якіх мы здзейснілі, ужо ўдалося вярнуць 25 % валютнай выручкі, і гэта работа пастаянна працягваецца, мы пільна адсочваем сітуацыю.

Неаплачаныя экспертныя кантракты, падкрэслівае Геннадзь Міцкевіч, у любым выпадку не робяцца галаўным болям ні для беларускіх прадпрыемстваў-экспарцёраў, ні для дзяржавы — выплата «Белэксимгарантам» страхавога пакрыцця выротувае прадпрыемствам ад страты абаротных сродкаў і неабходнасці браць у банкаў дарэгія крыдыты, пры тым вызывае ад адказнасці перад дзяржавай за неасвоечасовае паступленне валютнай выручкі з-за мяжы.

Дарчы, «Белэксимгарант» з'яўляецца членам Пражскага клуба Бернскага саюза (Міжнароднага саюза страхавальнікаў крыдытаў і інвестыцый) з 2002 года. За гэты час былі заключаны дамовы аб супрацоўніцтве з экспертна-крыдытнымі агенцтвамі Чэхіі, Венгрыі, Казахстана, Румыніі, Балгарыі, Славеніі, Узбекістана, Індыі, Ірана, і інш. Толькі летась у межах работ міжурадавай камісіі па надлежна-эканамічным супрацоўніцтве была падпісана дамова з сербскім страхавым агенцтвам «АОГ», з Харвацкім банкам развіцця, EXIMBANK Славакіі — і працэс на гэтым, зразумела, не спыняецца. Неадарма леташняе пасяджэнне Пражскага клуба Бернскага саюза адбылося якраз у Мінску. Што гэта дае бе-

Аператыўную планірку праводзіць дырэктар магілёўскага філіяла Валентына МАТОРНЯ.

Дырэктар гродзенскага філіяла Сяргей ЛАЎРУШКА (на здымку справа) і яго намеснік Аляксандр СЛІКУ.

Здымак з архіва, дзе захоўваецца шмат фота не толькі пра вытворчыя справы, але і пра адпачынак калектыву. Аб'екты знатаваў групы партрэт зборнай і ўзнагароды, атрыманыя за перамогі на спартыўных спаборніцтвах.